

MESTNA OBČINA MARIBOR
NADZORNI ODBOR

Številka: 0110-36/2023-53

Datum: 01.02.2024

GMS - 236

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 13. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

NASLOV GRADIVA: Poročilo o opravljenem nadzoru koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor MOM

GRADIVO PRIPRAVIL: Nadzorni odbor Mestne občine Maribor

GRADIVO PREDLAGA: Nadzorni odbor Mestne občine Maribor

POROČEVALEC: Bogdan ČEPIČ, član Nadzornega odbora Mestne občine Maribor

PREDLOG SKLEPA: **Mestni svet Mestne občine Maribor se je seznanil s Poročilom o opravljenem nadzoru koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor MOM.**

mag. Dejan PETKOVIČ,
predsednik Nadzornega odbora
Mestne občine Maribor

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA
KABINET ŽUPANA
Služba za delovanje mestnega sveta

Številka: 0110-36/2023-53

Datum: 01.02.2024

PODPISNI LIST
PREDLOGA ZA OBRAVNAVO NA 13. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR

Naslov gradiva:	Poročilo o opravljenem nadzoru koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor MOM
Priloge gradiva (navedba morebitnih prilog):	/

Pregledali in parafirali:

Podpisniki	Ime in priimek podpisnika	Pristojen organ	Datum	Podpis tistega, ki podpiše oz. parafira
Gradivo pripravil-a:	Bogdan ČEPIČ, član NO MOM		1.2.2024	
Gradivo pregledal-a vodja organa in morebitni vodja NOE:				
Gradivo usklajeno s pristojnimi organi (če je gradivo pripravljeno izven MOM):				
Dodatni pregled na predlog pripravljavca				
Gradivo pregledala direktorica MU	Lidija Krebl	Kabinet župana		
Dokument parafiral podžupan: <small>(obkrožite tistega, ki je odgovoren za vaše področje)</small>		Kabinet župana		

Gradivo prejela služba MS v fizični in elektronski obliki	Rosana Klančnik	Služba za delovanje mestnega sveta	1.2.2024	
---	-----------------	------------------------------------	----------	--

**MESTNA OBČINA MARIBOR
NADZORNI ODBOR**

Številka: 0110-36/2023-47

Datum: 22.01.2024

V skladu s Programom dela Nadzornega odbora Mestne občine Maribor (v nadaljevanju NO MOM) za leto 2023, ki je bil sprejet na 3. seji NO MOM, z dnem 1. 6. 2023 ter 28. členom Poslovnika Nadzornega odbora Mestne občine Maribor (4/2011, 5/2015, 18/2019, 28/2020 in 12/2021, v nadaljevanju P NO MOM), je NO MOM skladno s 32. členom P NO MOM, dne 29.1.2024, na svoji 9. redni seji sprejel

POROČILO O OPRAVLJENEM NADZORU

koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor MOM

(Poročilo je dokončni akt Nadzornega odbora Mestne občine Maribor)

1. Nadzorni odbor v sestavi:
 1. mag. Dejan PETKOVIČ, predsednik
 2. mag. Viljem POZEB, podpredsednik
 3. Drago NABERŠNIK, član
 4. dr. Dušan LESJAK, član
 5. Zvonko FIŠTRAVEC, član
 6. Marko PETEK, član
 7. Bogdan ČEPIČ, član
2. Za izvedbo nadzora je določen član NO MOM Bogdan ČEPIČ.
3. Nadzorovani organ Mestne občine Maribor je Urad za komunalno, promet in prostor MOM, ki je skrbnik koncesijskih pogodb, ki so predmet pregleda.

Vodja Urada za komunalno, promet in prostor je Suzana FRAS.

Maribor, 22.01.2024

UVOD

Mestna občina Maribor del svojih dejavnosti na osnovi javnih razpisov prenaša na zunanje izvajalce, in sicer na javne gospodarske družbe v večinski ali 100 % lasti MOM, ki opravljajo koncesijske dejavnosti kot obvezne gospodarske službe. Nekatere dejavnosti pa se na osnovi javnih razpisov izvajajo kot koncesijske dejavnosti v obliki javno zasebnega partnerstva.

Nadzorni odbor MOM je na 3. seji dne 1. 6. 2023 na osnovi 28. člena Poslovnika NO MOM sprejel program dela za leto 2023 in na isti seji tudi sklep za izvedbo aktivnosti: »Pregled in seznanitev z vsemi koncesijskimi pogodbami v Mestni občini Maribor«. Št. sklepa: 0110-36/2023-1.

Osnovni namen pregleda koncesijskih pogodb je vpogled v celoten seznam vseh koncesijskih pogodb, ki omogočajo zunanjim izvajalcem, da lahko na mestnem zemljišču, infrastrukturi ali stvareh, ki so v lasti mesta, opravljajo koncesijsko dejavnost, ki je povezana z njihovo dejavnostjo ne glede na status gospodarskega subjekta.

S pregledom predvsem želimo slediti naslednjim ciljem:

- Dobiti pregled nad koncesijskimi pogodbami, ki so v veljavi na dan 31. 12. 2022 v MOM in katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor Mestne občine Maribor.
- Pregledati kriterije, ki so določeni, da se posamezna koncesijska dejavnost odda določenemu izvajalcu. Primerljivost kriterijev in tako določenih pogojev za oddajo koncesije.
- Pregled kriterijev, ki določajo, kako se določa nadomestilo za izvajanje koncesijske dejavnosti.
- Urejenost posameznega področja z zakoni in odloki, ki urejajo sklepanje koncesijske dejavnosti.
- Na osnovi predhodne splošne analize koncesijskih pogodb določiti dve koncesijski dejavnosti, ki se pregledata, in sicer za dejavnost enem letu in to v letu 2022.

Pri pregledu sem se odločil samo za pregled koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor. Gre predvsem za koncesijske pogodbe, ki se izvajajo kot javne gospodarske službe oziroma so bile sklenjene na osnovi javno zasebnega partnerstva.

Urad za komunalno je na poziv posredoval osnovne podatke za naslednje koncesijske pogodbe:

1. Vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin
2. Odvajanje komunalnih in padavinskih odpadnih voda
3. Urejanje in čiščenje dela zelenih javnih površin
4. Urejanje in čiščenje utrjenih in dela zelenih javnih površin
5. Javni potniški promet
6. Najem, uporabe in vzdrževanje javne infrastrukture (za oskrbo s toploto)
7. Najem, uporaba in vzdrževanje javne infrastrukture (vodovod)
8. Najem, uporaba in vzdrževanje javne infrastrukture (za plinovodno omrežje)
9. Distribucija zemeljskega plina
10. Vzdrževanje, urejanje pokopališč in pogrebne storitve na pokopališču
11. Čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda
12. Vzdrževanja in upravljanja tržnic
13. Vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v MOM
14. Sistem izposoje javnih koles »Mbajk«

Med opravljanjem nadzora je Urad za komunalno, promet in prostor dobro sodeloval z nadzornikom in v skladu z zahtevami tudi pravočasno dostavil zahtevana gradiva.

V kolikor pa so še kakšne druge koncesijske Pogodbe ali Aneksi, ki bi jih imel v skrbi Urad za komunalno, promet in prostor pa nadzorniku niso bile predložene.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO, da »Mestna občina Maribor del svojih dejavnosti na osnovi javnih razpisov prenaša na zunanje izvajalce, in sicer na javne gospodarske družbe v večinski ali 100% lasti MOM, ki opravljajo koncesijske dejavnosti kot obvezne gospodarske službe. Nekatere dejavnosti pa se na osnovi javnih razpisov izvajajo kot koncesijske dejavnosti v obliki javno-zasebnega partnerstva«, pojasnjujemo, da je potrebno ločiti javno-zasebna partnerstva (JZP) in GJS. Pogodbe za JZP se sklepajo skladno z Zakonom o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06, v nadaljevanju: ZJZP), pogodbe za GJS pa skladno z ZGJS. GJS se lahko opravljajo v naslednjih oblikah: v režijskem obratu, v javnem gospodarskem zavodu, v javnem podjetju, z dajanjem koncesij. Na MOM imamo pogodbe za opravljanje GJS v obliki javnega podjetja ali s podelitvijo koncesije. V kolikor se GJS opravlja v obliki javnega podjetja ni javnega razpisa, ampak se v odloku, ki ureja način opravljanja GJS določi javno podjetje, ki opravlja konkretno GJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Poročilo je namenjeno pregledu koncesijskih pogodb, katerih skrbnik je Urad za komunalno, promet in prostor MOM. Seveda se vse dejavnosti v javnih podjetjih ne opravljajo kot koncesijske dejavnosti ampak tudi kot gospodarske javne službe, ki so lahko obvezne ali pa tudi ne in se izvajajo na način in skladno z Zakonom o gospodarskih javnih službah (ZGJS Ur.l.RS št.:32/93 z dopolnitvami in pojasnili) in Odloki, ki jih sprejema Mestni svet MOM, ko se opredeljuje kaj je obvezna javna gospodarska dejavnost in kaj je izbirna javna gospodarska dejavnost.

V poročilu je navedeno na osnovi katerega predpisa se izvaja določena dejavnost in kako je bila podeljena. Podatke o tem sem pridobili s strani UKPP MOM in predvidevam, da so podali točne podatke.

Sem pa v času pregleda ugotovil, da niso bili predani vsi dokumenti, ki se nanašajo na predmet obravnave, predvsem ne aneksi in tudi določene Koncesijske pogodbe niso bile predane, čeprav je bila jasna zahteva, da se predajo vse koncesijske pogodbe, ki so veljale v letu 2022 in še veljajo v letu 2023.

UGOTOVITVNI DEL POROČILA**1. JAVNO PODJETJE NIGRAD, KOMUNALNO PODJETJE D.O.O**

Javno podjetje NIGRAD, komunalno podjetje d.o.o. se je koncem leta 2020 (20. 11. 2020) preoblikovalo iz javnega podjetja, delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) v lasti občin, Hoče-Slivnica (4,5170 %), Ruše (1,9737 %), Rače-Fram (2,9265 %), Lovrenc na Pohorju (0,8512 %), Pesnica (0,5753 %), Selnica ob Dravi (1,2603 %), Miklavž na Dravskem polju (0,0016 %), Duplek (0,0016 %), Sveti Jurij v Slovenskih goricah (0,3931 %), Lenart (0,0663 %) ter JP Energetika Maribor d.o.o. (9,9288 %) in Javni holding Maribor d.o.o. (77,0532 %), ki pa sta v 100 % lasti Mestne občine Maribor.

Javno podjetje NIGRAD d.o.o. izvaja naslednje koncesijske dejavnosti:

- Vzdrževanje in obnavljanje občinskih javnih cest ter drugih prometnih površin v Mestni občini Maribor.
- Odvajanje komunalnih in padavinskih odpadnih voda.
- Urejanje in čiščenje dela zelenih javnih površin.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Pri navajanju NO, da Javno podjetje NIGRAD d.o.o. izvaja koncesijske dejavnosti, je potrebno dodati, da Javno podjetje NIGRAD d.o.o. ne opravlja vseh GJS, kot koncesijsko dejavnost, ampak tudi kot GJS v obliki javnega podjetja.

Prav tako dodajamo, da je pravilno poimenovanje GJS ter oblika izvajanja GJS skladno z Odlokom o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/12-UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23) naslednja:

- redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin - gre za obvezno lokalno GJS vzdrževanje občinskih javnih cest in izbirno lokalno GJS rednega vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja (redno vzdrževanje drugih prometnih površin) (v teh GJS obnavljanje ni zajeto) - GJS v obliki javnega podjetja;
- odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode (obvezna GJS) - GJS s podelitvijo koncesije;
- del lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja zelenih javnih površin (obvezna GJS) - GJS v obliki javnega podjetja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Podatki kako se izvajajo določene lokalne gospodarske službe so bile pridobljene iz dokumentov, ki jih je predložil UKPP MOM. V poročilu sem obravnaval samo tiste Koncesijske pogodbe, ki sem jih pridobil od Urada za komunalno, promet in prostor (v nadaljevanju UKPP).

A) Vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin

Koncesijska dejavnost se opravlja od leta 2011, ko je bila na osnovi javnega razpisa za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja in obnavljanja občinskih javnih cest ter drugih prometnih površin v MOM z upravno odločbo št.: 01401-6/2010-19 z dne 19. 4. 2011. V Pogodbi ni navedeno, kdo je skrbnik pogodbe in kdo izvaja nadzor nad pogodbo. V 25. členu, 3. odstavek je navedeno, da ima Koncedent in osebe, ki jih koncedent pooblasti lahko izvajajo nadzor naj koncesijo.

Koncesijska pogodba je bila sklenjena za dobo 15 let in poteče aprila 2026.

S koncesijsko pogodbo sta koncedent in koncesionar uredila predvsem naslednja področja, ki so predmet pogodbe:

- Redno vzdrževanje in obnavljanje občinskih javnih cest, da ostanejo v dobrem stanju, za zagotavljanje prometne varnosti in prevoznosti. Redno vzdrževanje občinskih javnih cest tudi pomeni izvajanje redne zimske službe za zagotavljanje prevoznosti in prehodnosti javnih površin;
- Vzdrževanje drugih prometnih površin kot so odstavni pasovi, parkirišča in podobne prometne površine, namenjene odvijanju prometa v naseljih, podhodov in nadhodov nad prometnimi površinami, vzdrževanje semaforjev in ostale prometne signalizacije, javne razsvetljave v mestnem delu in v primestnih naseljih
- Vzdrževanje kolesarskih stez, pločnikov in avtobusnih postajališč.

Koncesijska dejavnost je zapisana v 7. členu koncesijske pogodbe.

Leta 2023 je bil sprejet nov Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Mestni občini Maribor (MUV 7/23), ki je v končnih določbah preklical do takrat veljavni Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v MOM (MUV 22/09, 9/17 in 2/20).

Mestna občina Maribor je na podlagi 19. člena Odloka, ki ga je sprejela v letu 2023 z Javnim podjetjem NIGRAD d.o.o. sklenila novo Pogodbo o načinu opravljanja dela lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v mestni občini Maribor. Nova Pogodba je bila sklenjena 15. 6. 2023 za dobo 10 let z možnostjo podaljšanja. Pogodba velja od 1. 5. 2023 do 30. 4. 2033.

Koncedent in koncesionar imata v tem času še vedno veljavno Pogodbo o koncesiji, saj mi ni bila predložena nobena izjava, da se Koncesijska Pogodba iz leta 2011 predčasno prekinja, saj je bila njena veljavnost do leta 2026. Predvidevam pa, da je lahko ta prekinitvev dosedanje koncesijske pogodbe tudi nov Odlok, ki je bil sprejet v letu 2023.

Nova pogodba v 8. in 9. členu ohranja obseg rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin, kot je bilo to opredeljeno že s Koncesijsko Pogodbo iz leta 2011.

Nova pogodba, ki tudi temelji na Odloku o ustanovitvi javnega podjetja NIGRAD d.o.o. (MUV 9/22) določa v svojem 4. členu, da ima izvajalec javne službe **posebno in izključno** pravico za opravljanje dejavnosti javne službe iz te pogodbe. To pomeni, da je mestna občina podelila JP Nigrad d.o.o. posebno in izključno pravico, da izvaja javno službo rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin, ki jih je opredelila v odloku.

Javnemu podjetju NIGRAD d.o.o. je bila podeljena koncesija oziroma naročilo brez javnih razpisov po pravilih oddaje naročil, ki veljajo za javno naročanje med osebami v javnem sektorju (tako imenovana »In-house« naročila). JP Nigrad d.o.o. v celoti izpolnjuje pogoje po 28. členu Zakona o javnem naročanju (Ur.l. RS št. 12/13- uradno prečiščeno besedilo, 19/14, 90/14 –ZDU1in 91/15-ZJN-3) za naročila, pri katerih se ne uporablja ZJN-3. Večinsko je v lasti MOM preko Javnega holdinga Maribor d.o.o. in JP Energetika Maribor d.o.o.. Ostali solastniki pa so ostale občine, ki so pridobila svoj delež z delitveno bilanco MOM v preteklih letih. Nigrad d.o.o. nima v svoji lastniški strukturi zasebnega kapitala.

Javni interes in zaščita tako MOM kot tudi JP NIGRAD d.o.o je zapisana v 3. odstavku, 12. člena odloka o načinu opravljanja GJS in v 20. členu pogodbe (cene in plačilo storitev javne službe).

Cenik storitev in plan dela potrjuje mestni svet. Sredstva se zagotavljajo v proračunu MOM za leto, ko je sprejet program.

Mestni svet je za leto 2023 na svoji 7. redni seji dne 22. 6. 2023 sprejel »Cenik izvajanja GJS RV občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v MOM ter GJS urejanja in čiščenja zelenih javnih površin v MOM« (GMS-119).

Obseg vzdrževanja je določen z letnim programom in potrebami, ki jih določa Urad za komunalno, ki je tudi skrbnik Pogodbe o načinu opravljanja gospodarske javne službe.

Pri pregledu koncesijskih pogodb nisem pregledoval programa, saj je to obveza Urada za komunalno, ki pa ni predmet pregleda

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Z uveljavitvijo novega Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 7/23), kot določa 20. člen odloka, sta prenehala veljati oba odloka, vezana na koncesijo, kar pomeni, da je z uveljavitvijo predmetnega odloka, to je 1. 5. 2023, prenehala koncesija, posledično tudi koncesijska pogodba. Zato ni potrebno, da nova pogodba o GJS v obliki javnega podjetja preklicuje do tedaj veljavno koncesijsko pogodbo, saj je že sam odlok pravna podlaga, da se po novem GJS opravlja v obliki javnega podjetja in ne več s podelitvijo koncesije.

Javno podjetje NIGRAD d.o.o. po novem opravlja GJS kot javno podjetje. V tem primeru, skladno z ZGJS, ni potrebnega nobenega razpisa, ampak se mora v odloku, ki ureja način opravljanja GJS navesti katero podjetje konkretno to GJS opravlja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V poročilu je navedeno to dejstvo, ki se veže na ugovor MOM, da Nigrad d.o.o. ne opravlja več koncesijske dejavnosti temveč sedaj skladno z Odlokom obvezno gospodarsko javno službo.

Naša ugotovitev je predvsem na to, da sta v nekem obdobju v veljavi dve Pogodbi za izvajanje enake dejavnosti ob tem, da ima ena obliko koncesijske dejavnosti in druga oblika GJS. Vsebinsko pa gre za izvajanje istih nalog, ki so navedene v obeh pogodbah.

Trditvev UKPP, da je so s sprejetjem Odloka avtomatsko prekinjene vse pogodbe, ki so bile sklenjene na osnovi starega predpisa seveda pravno ne vzdrži, v kolikor to ni izrecno navedeno ali v novem krovnem aktu ali pa v stari ali novi pogodbi. Ne samo razveljavitev Odloka ampak tudi

vseh Pogodb, ki bi bile sklenjene na osnovi razveljavljenega Odloka. Glede na to, da je Koncesijsko pogodbo iz leta 2011 predložil UKPP, kot veljavno pogodbo sem menil, da je ta še vedno veljavna, čeprav je to nelogično. UKPP bi moral sam bolj natančno ažurirati veljavne in neveljavne pogodbe ali pa tiste, ki so že pretekle zaradi časovne omejitve. Zahteva za dokumentacijo je bila, da se predloži vse Koncesijske pogodbe, ki so veljale na dan 31.12.2022 in UKPP je zato predložil oba dokumenta in smo jih v poročilu tudi ustrezno navedli.

B) Urejanje in čiščenje dela zelenih javnih površin

Koncesija za urejanje in čiščenje dela zelenih površin je določena s Pogodbo o načinu opravljanja dela lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja zelenih javnih površin v MOM. Temelj za določitev vsebine pogodbe sta Odlok o lokalni gospodarski javni službi v MOM in Odlok o načinu opravljanja dela lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin v MOM (MUV 18/22), ki določa izvajanje tega odloka v obliki javnega podjetja. S pogodbo je bilo izvajanje preneseno na Javno podjetje NIGRAD d.o.o.

Nadzor nad izvajanjem dejavnosti javne službe izvaja po 19. členu pogodbe pristojni organ Mestne občine Maribor. Finančni nadzor pa vrši za finance pristojni organ mestne občine (20. člen)

Javni interes pri izvajanju javne službe je varovan s potrditvijo cen na MS MOM in z letnim programom izvajanja javne službe in potrjenim cenikom na mestnem svetu (17. člen pogodbe).

Skrbnik Pogodbe je Urad za komunalno, ki skrbi za obseg izvajanja del, kvaliteto in porabo proračunskih sredstev.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

NO navaja »Koncesija za urejanje in čiščenje dela zelenih površin je določena s Pogodbo o načinu opravljanja dela lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja zelenih javnih površin v MOM.«. Pojasnjujemo, da ne gre za koncesijo, ampak za opravljanje GJS v obliki javnega podjetja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V tekstu je navedeno, da se ta storitev opravlja kot gospodarska javna služba skladno z Odlokom MOM.

C) Odvajanje komunalnih in padavinskih odpadnih voda

Področje urejanja odvajanja komunalnih in padavinskih odpadnih voda je urejeno s Koncesijsko pogodbo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor iz leta 2011. Koncesijska Pogodba je sklenjena za obdobje 15 let.

Koncesionar je bil izbran z upravno odločbo št. 01401-6/2010-18 z dne 19. 4. 2011, ki jo je na osnovi 67. člena Zakona o lokalni samoupravi izdala Mestna uprava MOM. Kljub zahtevku mi upravna odločba ni bila predložena.

Mestna občina Maribor je s koncesijsko pogodbo prenesla upravljanje celotnega kanalizacijskega omrežja v MOM na NIGRAD d.o.o. Prav tako je s to pogodbo prenesena na javno podjetje NIGRAD d.o.o. tudi skrb za male čistilne naprave, ki niso povezane v enoten kanalizacijski sistem in meritve in monitoring za odpadne vode vse do centralne čistilne naprave. Javno podjetje NIGRAD d.o.o. ni neposredno vključeno v vzdrževanje in obratovanje centralne čistilne naprave, ki jo upravlja drug koncesionar.

Koncesijski nadzor se izvaja na podlagi sprejemanja cen za izvajanje komunalnih storitev v MOM, ki ga sprejema Mestni svet MOM.

Koncedent (MOM) se je v korist uporabnikov odpovedal plačilu koncesijske dajatve.

Kljub vsemu pa mora koncesionar s sredstvi, ki jih določa MOM v svojem proračunu in s sredstvi, ki jih plačujejo uporabniki komunalne infrastrukture, le-to posodabljati in predvsem vzdrževati in opravljati vsa popravila, ki bi se eventualno zgodile na kanalizacijskem omrežju.

Nadzor nad izvajanjem koncesijske dejavnosti izvaja pristojen organ mestne občine (25. člen) in nad finančnim poslovanjem za finance pristojen organ mestne občine (26. člen).

Ugotovitve nadzora s priporočili:

Koncesije, ki jih izvaja javno podjetje NIGRAD d.o.o. so podeljene brez javnega natečaja, na osnovi 28. člena ZJN-3.

Koncesijski pogodbi, ki sta bili sklenjeni pred letom 2020, ko se je JP NIGRAD d.o.o. preoblikoval iz delniške družbe v d.o.o v lasti oseb javnega prava, sta bili sklenjeni na osnovi upravne odločbe, ki jo je izdala Mestna uprava. Vsebina Upravne odločbe mi ni bila predložena.

Pri koncesiji za opravljanje del »Vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin« je potrebno opozoriti, da se pri teh površinah pojavlja tudi koncesija, ki je podeljena za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic. To je dejansko podvajanje storitev, saj mora JP NIGRAD d.o.o. kot izvajalec javne gospodarske službe vzdrževati celotno urbano opremo in infrastrukturo. To mu je tudi zapisano v Odloku.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Glede ugotovitve nadzora: »Pri koncesiji za opravljanje del »Vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin« je potrebno opozoriti, da se pri teh površinah pojavlja tudi koncesija, ki je podeljena za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic.«, pojasnjujemo, da pri predmetni GJS ne gre za koncesijo, ampak za GJS v obliki javnega podjetja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Odziv UKPP samo potrjuje ugotovitev nadzora, da je za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic poskrbljeno na drug način in ne bi bilo potrebno razpisati nove koncesije. Gre za gospodarsko javno službo v izvajanju javnega podjetja in je zato podeljena koncesija zasebnemu podjetju EUROPLAKAT d.o.o dejansko nepotrebna in za proračun škodljiva.

UKPP pa ne pojasnjuje zakaj so za isto storitev zadolžene kar tri podjetja. JP NIGRAD in SNGA to izvajata kot javno gospodarsko službo in EUROPLAKAT d.o.o. kot koncesijo.

Pri koncesijski pogodbi za opravljanje s komunalnim razvodom je potrebno poudariti, da ta Pogodba poteče 20. 4. 2026 in da ni predvideno avtomatsko podaljševanje koncesijskega obdobja.

Ob dejstvu, da se konec leta 2023 oziroma v začetku leta 2024 izteče tudi koncesijsko obdobje za izgradnjo, upravljanje in vzdrževanje centralne čistilne naprave, ter tudi spričo statusnega preoblikovanja JP NIGRAD d.o.o. v letu 2020, je smiselno, da se takoj pristopi k izdelavi nove koncesijske pogodbe oziroma odloka, ki bo celovito razrešil problem vzdrževanja in upravljanja celotnega sistema odpadnih in padavinskih voda vključno s centralno čistilno napravo.

Strategijo upravljanja in vzdrževanja celotnega komunalnega razvoda za odpadne vode vključno z centralno čistilno napravo bi morala MOM sprejeti na seji Mestnega sveta že najkasneje v začetku leta 2023, da bi lahko dovolj strokovno in celovito opravila prenos upravljanja CČN na MOM.

Obstojata tveganje, da se bo sedaj, ko poteče koncesijsko razmerje z dosedanjim upravljalcem CČN (Aquasystems d.o.o.), izvajal prenos na MOM brez prave študije in

brez sodelovanja MS MOM. Takšen prenos dejavnosti na MOM pa lahko pomeni veliko finančno tveganje tako za proračun kot tudi za uporabnike sistema.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Ugotovitev nadzora: »Strategijo opravljanja in vzdrževanja celotnega komunalnega razvoda za odpadne vode vključno z centralno čistilno napravo bi mora/a MOM sprejeti na seji Mestnega sveta je najkasneje v začetku leta 2023, da bi lahko dovolj strokovno in celovito opravila prenos upravljanja CCN na MOM.«, ne drži. V juniju 2023 je bila imenovana in tudi pričela z delom Strokovna komisija za oceno stanja Centralne čistilne naprave (CCN). Lokalna GJS čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se trenutno opravlja s podelitvijo koncesije in jo opravlja podjetje Aquasystems d.o.o.. Pogodba o izgradnji Centralne čistilne naprave in koncesiji za čiščenje odpadnih voda v Mariboru poteče 10. 6. 2024. Z dnem 11. 6. 2024 se bo predmetna gospodarska javna služba začela opravljati v obliki javnega podjetja in jo bo opravljalo javno podjetje Mariborski vodovod, javno podjetje, d.o.o.. Mestni svet MOM je v ta namen na 10. redni seji sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor. Pomeni, da je MOM pravočasno pričela z aktivnostmi za prevzem CCN.

V zvezi z ugotovitvama nadzora: »Obstaja pa tveganje, da bi MOM lahko z neustrezno cenovno politiko in z bistvenim zmanjšanjem obsega del po koncesijskih pogodba v finančno neugoden položaj spravila javno podjetje. Glede na povezanost podjetja kot enovite družbe, razdeljene na de/ovne (profitne) centre, pa bi lahko koncedent ogrozil tudi izvajanje posameznih koncesijskih pogodb.

Družba JP NIGRAD d.o.o. v svojem letnem poročilu za leto 2022 tudi navaja, da sinergijski učinki povezovanja v JHMB d.o.o. niso takšni, kot so bili pričakovani in zato pri povezovanju različnih služb lahko prihaja do nepopravljivih oškodovanj do JP NIGRAD d.o.o.« pojasnjujemo, da slednje ne more biti predmet presoje izvajanja GJS v pristojnosti NO. Poslovanje NIGRADA d.o.o. sodi v okvir in pristojnost družbe same ter Javnega holdinga Maribor, d.o.o. (v nadaljevanju: JHMB). Pristojnost za nadzor nad vodenjem poslov pa nadzirata nadzora sveta obeh družb.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Ugotovitve nadzora so pravilne. MOM je prevzem čistilne naprave začela s sprejetjem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske komunalne vode v Mestni občini Maribor in to v mesecu Novembru 2023. Sprejetje sprememb odloka in vsebine spremembe ni bilo podkrepljeno s študijo o primernosti prenosa opravljanja centralne čistilne naprave na javno podjetje Mariborski vodovod d.o.o. in ne na javno podjetje NIGRAD d.o.o., ki dejansko opravlja s sistemom javne kanalizacijske mreže in čistilna naprava je le konec te mreže. MOM ob sprejetju te odločitve tudi ni napravila simulacijo cene po prevzemu in tudi ne sinergijskih učinkov, ki pomenijo znižanje cene za uporabnike, kar bi moralo biti predstavljeno mestnemu svetu.

Ali so naše ugotovitve bile prave se bo videlo takoj po prevzemu čistilne naprave in pri korekciji cen v kolikor bo do tega prišlo. Sedaj pa velja ugotovitev NO.

Pri pogodbah o vzdrževanju javnih cestnih in zelenih površin menim, da je v celoti upoštevan javni interes koncedenta in tudi ustrezno nadzorovan z potrjevanje cenika na MS MOM. Velja pa opozoriti, da ima koncesijsko pogodbo za vzdrževanje cestnih zelenih površin tudi Snaga d.o.o.

JP NIGRAD d.o.o. je v večinski posredni lasti MOM (86,982 %), kar MOM omogoča, da lahko preko organov nadzora ustrezno usmerja eventualne dobičke, v kolikor bi nastali z izvajanjem javne službe, zato menim, da je tveganje za proračun majhno.

Obstaja pa tveganje, da bi MOM lahko z neustrezno cenovno politiko in z bistvenim zmanjšanjem obsega del po koncesijskih pogodba v finančno neugoden položaj spravila javno podjetje. Glede na povezanost podjetja kot enovite družbe, razdeljene na delovne (profitne) centre, pa bi lahko koncedent ogrozil tudi izvajanje posameznih koncesijskih pogodb.

Družba JP NIGRAD d.o.o. v svojem letnem poročilu za leto 2022 tudi navaja, da sinergijski učinki povezovanja v JHMB d.o.o. niso takšni, kot so bili pričakovani in zato pri povezovanju različnih služb lahko prihaja do nepopravljivih oškodovanj do JP NIGRAD d.o.o.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z ugotovitvijo nadzora: »Koncesije, ki jih izvaja javno podjetje NIGRAD d.o.o. so podeljene brez javnega natečaja, na osnovi 28. člena ZJN-3.«, pojasnjujemo, da vse GJS, ki jih opravlja Javno podjetje NIGRAD d.o.o. niso koncesije. Tiste GJS, ki jih opravlja Javno podjetje NIGRAD d.o.o. v obliki javnega podjetja se ne podeljujejo z javnim razpisom, ampak se v odloku, ki ureja način opravljanja GJS določi katero konkretno podjetje to GJS opravlja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Na to smo v nadzoru tudi pojasnili.

2. JAVNO PODJETJE SNAGA, PODJETJE ZA RAVNANJE Z ODPADKI IN DRUGE KOMUNALNE STORITVE, D.O.O.

Javno podjetje SNAGA, podjetje za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d.o.o. se je konec leta 2021 (22. 11. 2021) preoblikovalo v javno podjetje, družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) v lasti občin, Hoče-Slivnica (0,1253 %), Ruše (0,0033 %), Rače-Fram (1,1715 %), Lovrenc na Pohorju (0,0033 %), Pesnica (0,01 %), Selnica ob Dravi (0,0033 %), Miklavž na Dravskem polju (0,9933 %), Duplek (0,8745 %), Starše (0,6369 %), Kungota (0,01 %) ter JP SNAGA, d.o.o. (1,6731 %) in Javni holding Maribor d.o.o. (94,4855 %), ki pa sta v 100 % lasti Mestne občine Maribor.

Javno podjetje SNAGA d.o.o. izvaja naslednje koncesijske dejavnosti:

- Izvajanje obvezne lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in obdelava mešanih komunalnih odpadkov brez energetske izrabe v mestni občini Maribor.
- Izvajanje javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih javnih površin v mestni občini Maribor.
- Izvajanje javne službe zavetišča za zapuščene živali na območju Mestne občine Maribor katere skrbnik je Urad za gospodarstvo in zato ni predmet pregleda.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Pri navajanju NO, da Javno podjetje SNAGA d.o.o. izvaja koncesijske dejavnosti, je potrebno dodati, da Javno podjetje SNAGA d.o.o. ne opravlja vseh GJS, kot koncesijsko dejavnost, ampak tudi kot GJS v obliki javnega podjetja.

Prav tako dodajamo, da je pravilno poimenovanje GJS ter oblika izvajanja GJS skladno z Odlokom o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/12-UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23) naslednja:

- zbiranje komunalnih odpadkov, prevoz komunalnih odpadkov, obdelava mešanih komunalnih odpadkov (vse tri obvezne GJS) - GJS v obliki javnega podjetja;
- urejanje in čiščenje utrjenih javnih površin (obvezna GJS) - GJS s podelitvijo koncesij
- del GJS urejanja in čiščenja zelenih javnih površin (obvezna GJS) -GJS s podelitvijo koncesije;
- pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču (obvezna GJS) - GJS v obliki javnega podjetja (ad 1. 1. 2024) - Z novim Odlokom o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču v mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 23/23) se predmetna GJS opravlja v obliki javnega podjetja in ne več kot koncesija.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V pregled smo dobili Koncesijske Pogodbe, ki so na dan pregleda imele še veljavo. V kolikor dejavnost ni več ista kot je zapisano v Koncesijski pogodbi je to odgovornost UKPP in ne NO. Nasploh se ugotavlja, da je UKPP predložil dokaj pomanjkljive podatke, čeprav mu je bilo naročeno, da predloži vse Pogodbe. V kolikor ni več koncesij, bi moral na to opozoriti ob predaji dokumentov.

V Poročilu je navedeno, da se dejavnost izvaja kot obvezna GJS ali kot javna služba. Izvajanje javne službe zavetišča za živali pa nismo v poročilu obravnavali, sak UKPP ni skrbnik te pogodbe.

A) Izvajanje obvezne lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in obdelava mešanih komunalnih odpadkov brez energetske izrabe v mestni občini Maribor

Koncesijska dejavnost se opravlja na osnovi koncesijske pogodbe, ki je bila sklenjena na osnovi Upravne odločbe št.: 00700-10/2010 z dne 8. 9. 2012, ki jo je izdala Mestna uprava. Upravna odločba temelji na 67. členu Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 7612008, 7912009, 51/2010), ter 141 in 142. člena Zakon o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/ (Ur.l.RS 16/2010) brez javnega poziva oziroma javnega razpisa.

Mestni svet MOM je s sprejetjem Odloka o načinu opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi podatki v Mestni občini Maribor (MUV št. 16/2010) in Odloka o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov v MOM (MUV 16/2010) sklenil z javnim podjetjem SNAGA d.o.o. koncesijsko pogodbo.

Koncesija je bila podeljena 30. 9. 2010 za dobo 20 let brez avtomatskega podaljšanja. Koncesija tako poteče 30. 9. 2030.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Koncesija je bi/a podeljena 30. 9. 2010 za dobo 20 let brez avtomatskega podaljšanja. Koncesija tako poteče 30, 9. 2030.«, pojasnjujemo, da avtomatsko podaljševanje koncesijskih pogodb v ZGJS ni predvideno oziroma dopustno. Skladno z navedenim zakonom koncesijska pogodba preneha: po preteku časa, za katerega je bila sklenjena; z odpovedjo, če je sklenjena za nedoločen čas; z razdrtjem.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Res v 42. členu ZGJS ni predvideno avtomatsko podaljšanje koncesijskih pogodb. Ni pa tudi prepovedano oziroma »dopustno« kot to navaja UKPP. Glede na to, da se nekaterim zasebnim koncesionarjem to omogoča, bi lahko to določilo bilo tudi pri Javnih podjetjih, ki so v večinski lasti MOM.

Koncedent v 18. členu pogodbe opredeljuje, da koncesionarja ne bo posebej sofinanciral. V 19. členu pogodbe pa je določil način pridobivanja sredstev koncesionarju za opravljanje javne službe. Najpomembnejši vir je plačila uporabnikov za storitve javne službe in iz drugih virov, ki so določene s predpisi mestne občine ali zakonom oziroma na njegovi podlagi sprejetimi predpisi.

Koncedent je v osnovni pogodbi o izvajanju koncesije tudi določil izhodiščno ceno za opravljanje nalog koncesije brez obdelave mešanih komunalnih odpadkov.

Cena na dan podpisa pogodbe je bila 0,1392 €/kg mešanih odpadkov. Določeno je tudi, da se cene storitev, ki so predmet javne službe, oblikujejo v skladu z določili zakona, ki ureja varstvo okolja in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti. Obračun za uporabnika storitve pa se obračunava v litrih. V pogodbi ni zapisano sodilo, po katerem bi se naj opravil preračun.

Koncedent se je odpovedal plačilu koncesijske dajatve v korist uporabnikov. Je pa obveza koncesionarja, da vzdržuje in obnavlja celotno komunalno opremo, ki mu je bila dodeljena ob podpisu koncesijske pogodbe po načelu dobrega gospodarja in izvajati koncesijo s skrbnostjo strokovnjaka, v skladu z zakoni, drugimi predpisi in koncesijsko pogodbo ter v javnem interesu.

V koncesijski pogodbi ni posebej določeno, kako se oblikujejo in potrjujejo cene za opravljanje koncesijske dejavnosti. Ob upoštevanju 20. člena pogodbe je določeno, da se cene javne službe oblikujejo v skladu z določili zakona, ki ureja varstvo okolja in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti. Zakon o varstvu okolja ZVO-1 (Ur.l.RS 41/04 z dopolnitvami) v svojem 149. členu določa, da vlada podrobneje predpiše metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge normative za opravljanje javnih služb. Na podlagi te metodologije izvajalec javne službe z izdelanim elaboratom o oblikovanju cene izvajanja javne storitve predloži elaborat v potrditev mestnemu svetu in tudi določi ceno za opravljanje javne službe.

Izvajalec javne službe mora ministrstvu za okolje in prostor letno do 31. marca poročati o oblikovanju cene storitev javne službe, ki jo opravlja (5. in 15. člen uredbe). Smiselno bi bilo, da bi izvajalec javne službe na osnovi podatkov iz preteklega obračunskega obdobja izdelal elaborat o ceni, ki bi ga moral letno potrditi tudi mestni svet MOM. Z letnim usklajevanjem cen tako v plus kot eventualno tudi v minus, bi se izognili, da se cene kasneje prilagajajo višini inflacije nekega obdobja in ne dejanskim stroškom. S tem, ko se to ne dela letno, pa se tudi krši koncesijska pogodba.

Nadzor nad izvajanjem koncesije ima pristojen organ koncedenta (35. člen).

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Koncesija je bi/a pode/jena 30. 9. 2010 za dobo 20 let brez avtomatskega podaljšanja. Koncesija tako poteče 30. 9. 2030.«, pojasnjujemo, da avtomatsko podaljševanje koncesijskih pogodb v ZGJS ni predvideno oziroma dopustno. Skladno z navedenim zakonom koncesijska pogodba preneha: po preteku časa, za katerega je bila sklenjena; z odpovedjo, če je sklenjena za nedoločen čas; z razdrtjem.

Glede navedbe NO: »V koncesijski pogodbi ni posebej določeno, kako se oblikujejo in potrjujejo cene za opravljanje koncesijske dejavnosti. Ob upoštevanju 20. člena pogodbe je do/oceno, da se cene javne službe oblikujejo v skladu z določili zakona, ki ureja varstvo okolja in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti. Zakon o varstvu okolja ZVO-1 (Ur.l.RS 41/04 z dopolnitvami) v svojem 149. členu določa, da vlada podrobneje predpiše metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge normative za opravljanje javnih služb, Na podlagi te metodologije izvajalec javne službe z izdelanim elaboratom o oblikovanju cene izvajanja Javne storitve predloži elaborat v potrditev mestnemu svetu in tudi določi ceno za opravljanje Javne službe.«, pojasnjujemo, da metodologijo za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, in sicer za: oskrbo s pitno vodo; odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode; zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov; obdelavo določenih vrst komunalnih odpadkov; odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, določa državna Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št 87/12, 109/12, 76/17, 78/19 in 44/22 -ZVO-2).

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Res v 42. členu ZGJS ni predvideno avtomatsko podaljšanje koncesijskih pogodb. Ni pa tudi prepovedano oziroma »dopustno« kot to navaja UKPP. Glede na to, da se nekaterim zasebnim koncesionarjem to omogoča, bi lahko to določilo bilo tudi pri Javnih podjetjih, ki so v večinski lasti MOM.

Način določanja cene komunalne storitve smo zapisali v tekstu in to je predpisano z Uredbo, ki ste jo navedli, ki pa se je oprijel tudi vzdevek »MEDO« Opozorili smo na dejstvo, da se cene oblikujejo na enoto kilogram kot je določeno v Uredbi, obračunavajo pa se po enotah liter. Prav bi bilo, da se v Koncesijski pogodbi določi faktor preračunavanja, saj je dejstvo, da imamo komunalne posode določenih volumnov v l in ne po kg.

Pomembnejše pa je, da so cene oblikovane po metodologiji dejansko »obračunske cene«, kot je to navedeno v 6. členu Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih

gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur.l.RS št.: 87/12, 109/12, 76/17, 78/19 in 44/22 -ZVO-2) in bi se morale letno preračunavati in se bi morala razlika v plus ali minus v naslednjem obračunskem obdobju upoštevati pri ceni storitev. Zato mora po 6. členu Uredbe izvajalec enkrat letno pripraviti elaborat in v kolikor cena oziroma razlika med ceno obračunskega obdobja in ceno izračunano v novem elaboratu presega 10% v plus ali minus mora pristojen občinski organ začeti postopek potrjevanja cene izračunane na osnovi novega elaborata. Ali je javno podjetje SNAGA d.o.o., ki izvaja obvezno gospodarsko službo izdelalo takšen elaborat nam ni bilo predloženo in tudi v odzivu ni pojasnjeno.

B) Izvajanje javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih javnih površin v mestni občini Maribor

Koncesijska dejavnost se opravlja na podlagi Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih javnih površin v Mestni občini Maribor (MUV, št. 14/11, 12/14) ter Odločbe župana MOM št. 01401-3/2013-49 z dne 14. 5. 2015.

Izvajanje koncesijske dejavnosti ni obvezna lokalna gospodarska služba. Koncesijska pogodba je bila sklenjena z upoštevanjem 20. in 23. člena Odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih javnih površin v Mestni občini Maribor (MUV, št. 9/12 in 12/14).

Koncesija je podeljena za obdobje 15 let in poteče 15. 5. 2030.

Koncesijska pogodba opredeljuje obseg dejavnosti in način financiranja koncesijske dejavnosti.

Financiranje dejavnosti je vezano na planiran obseg denarnih sredstev, ki so zagotovljena v proračunu mestne občine Maribor na osnovi predloženega programa urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih površin, ki ga pripravi koncesionar. Koncesionar izvaja svojo dejavnost na podlagi programa in zagotovljenih sredstev, kar je lahko tudi manj, kot je bilo planirano v vsakoletnem proračunu Mestne občine Maribor.

V letu 2022 in 2023 se velik del koncesijske dejavnosti iz te pogodbe prenaša na drugo javno podjetje NIGRAD d.o.o., ki prav tako izvaja koncesijsko dejavnost urejanja in vzdrževanja javnih trdih in zelenih površin.

Po tej koncesijski pogodbi javno podjetje SNAGA d.o.o. izvaja tudi dejavnost akvarija – terarija v mestnem parku. Dejavnost akvarija – terarija MOM samo sofinancira in brez dodatnih zavez.

Nadzor nad izvajanjem koncesijske pogodbe ima koncedent in osebe, ki jih ta pooblasti (16. člen).

Koncesionar je dolžan koncedentu plačevati najemnino za objekte in opremo, kjer izvaja svojo dejavnost. Najemnina je določena v višini amortizacije za objekte in opremo. Koncedent za najemnino izdaja koncesionarju račune mesečno.

Koncesionar, javno podjetje SNAGA d.o.o. izvaja to dejavnost kot dodatno dejavnost čeprav ni neposredno vezana na osnovno dejavnost podjetja, to je ravnanje z odpadki in druge komunalne dejavnosti.

Skrbnik pogodbe in nadzor nad izvajanjem pogodbe ni opredeljen.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Koncesijska dejavnost se opravlja na podlagi Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske Javne službe urejanja in čiščenja utrjenih Javnih in zelenih javnih površin v Mestni občini Maribor (MUV, št. 14/11, 12/14) ter Odločbe župana MOM št. 01401-3/2013-49 z dne 14. 5. 2015,«, pojasnjujemo, da se po Odloku o načinu opravljanja dela lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja zelenih javnih površin v Mestni občini

Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 18/22) del GJS opravlja v obliki javnega podjetja in jo opravlja Javno podjetje NIGRAD d.o.o.. Ne gre za koncesijo.

Vsi veljavni odloki, ki so na novo določili način opravljanja GJS oziroma ločili del GJS urejanja in čiščenja zelenih javnih površin na GJS v obliki javnega podjetja in s podelitvijo koncesije so objavljeni v Medobčinskem uradnem vestniku, st. 18/22.

V zvezi z ugotovitvijo: »Zaradi delnega prenosa vzdrževanja zelenih in utrjenih površin v MOM Je smiselno, da se sedanja koncesijska pogodba razveljavi ali pa dopolni z novimi vsebinami, ki jih JP SNAGA d.o.o. tudi dejansko opravlja. Gre predvsem za delitev obsega del med družbama SNAGA in NIGRAD ter seveda tudi zagotavljanju sredstev za izvajanje koncesijske dejavnosti.«, pojasnujemo, da po sprejemu novih pravnih podlag, po katerih se del GJS urejanja in čiščenja zelenih javnih površin opravlja s podelitvijo koncesije (Javno podjetje SNAGA d.o.o.), del GJS pa v obliki javnega podjetja (Javno podjetje NIGRAD d.o.o.) sta bila sklenjena dva ločena pravna akta. Z Javnim podjetjem NIGRAD d.o.o. nova pogodba, h koncesijski pogodbi z Javnim podjetjem SNAGA d.o.o. pa je bil sklenjen aneks, ki je uredil opravljanje dela te GJS

Glede ugotovitve: »Smiselno bi bilo, da se dejavnost in financiranje ter uporaba objektov in opreme akvarija - terarija in dejavnost zavetišča za živali uredi s posebno pogodbo. Obe dejavnosti nista neposredno povezani z dejavnostjo JP SNAGA d.o.o. in zato lahko prihaja do prelivanja sredstev s strani koncesionarja za izvajanje dejavnosti, ki bi mora/a biti v mestni občini posebej regulirana in tako tudi financirana. Skrbnik delovanja akvarija in terarija je tudi drug Urad v MOM«, pojasnujemo, da je za zavetišče za živali bil sprejet novi Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 23/23), po katerem se predmetna GJS opravlja v obliki javnega podjetja in ne več kot koncesija.

V zvezi z ugotovitvijo: »Podjetje se vodi kot enovito podjetje, čeprav izvaja kar nekaj dodatnih dejavnosti ob glavni dejavnosti, to je zbiranje, obdelava, sortiranje in končno odlaganje odpadkov, ki nastajajo v mestu in v občinah kjer SNAGA d.o.o. izvaja to javno službo. Zaradi podcenjenosti izvajanja nekaterih drugih dejavnosti, ki so določena v koncesijski pogodbi lahko prihaja do prelivanja sredstev in posledično za finančno slabitev podjetja a/i pa do neupravičenih dvigov cen storitev za občane in druge uporabnike. Smiselno bi bilo, da podjetje SNAGA d.o.o opravlja samo eno a/i dve koncesiji, ki sta povezani in tako zmanjša tveganja za slabo poslovanje celotnega podjetja.«, pojasnujemo, da mora skladno z določilom 66. člena ZGJS vsak izvajalec GJS voditi ločeno računovodstvo. Javno podjetje in koncesionar morata voditi ločeno računovodstvo po določilih zakona, ki ureja gospodarske družbe. Navedena obveznost je zapisana v pogodbah o izvajanju GJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V času pregleda koncesijskih pogodb niso bile predložene dodatne Pogodbe ali Aneks, ki bi jasneje opredeljeval izvajanje koncesije oziroma obvezne lokalne gospodarske javne službe utrjenih javnih površin in dela lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja zelenih javnih površin.

Ne glede na spremembe pri obliki izvajanja gospodarskih javnih služb v MOM je vsebina le teh ostala ista kot pri koncesijskih pogodbah.

Sprememba se je zgodila le pri izvajanju dejavnosti Akvarija in Terarija za kar je bil sprejet nov način financiranja izvajanja obvezne lokalne javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v MOM. Model je bil sprejet na 11. redni seji MOM, 21.12.2023.

Ugotovitve se ne spreminjajo, saj jih dejansko odziv UKPP samo potrjuje.

Ugotovitve in priporočila:

Predlagam, da se zagotovi pri upravljalcu koncesijske pogodbe (Urad za komunalo), da se določila iz koncesijske pogodbe in določila Uredbe o oblikovanju cen obveznih občinskih gospodarskih služb izvajajo bolj določno, in sicer redno vsako leto. V

kolikor se cene ne usklajujejo vsako leto, lahko prihaja do večjih skokov cen, kar lahko vpliva na kakovost storitve in je težje za uporabnika.

Zaradi delnega prenosa vzdrževanja zelenih in utrjenih površin v MOM je smiselno, da se sedanja koncesijska pogodba razveljavi ali pa dopolni z novimi vsebinami, ki jih JP SNAGA d.o.o. tudi dejansko opravlja. Gre predvsem za delitev obsega del med družbama SNAGA in NIGRAD ter seveda tudi zagotavljanju sredstev za izvajanje koncesijske dejavnosti.

V sedaj veljavni koncesijski pogodbi med MOM in SNAGO so za izvajanje dejavnosti v letu 2015 tudi navedeni zneski po posameznimi dejavnostmi. Smiselno bi bilo, da se za vsako leto izvajanja koncesijske pogodbe sklene med koncedentom in koncesionarjem aneks k osnovni pogodbi in se na osnovi sprejetega proračuna MOM tudi določijo planirana in potrebna sredstva ter obseg del, ki se opredeli v Aneksu za tekoče leto. Obseg del sedaj ni točno določen in se lahko prilagaja tako potrebam kot tudi finančnim zmožnostim koncedenta.

Predlog je, da se za izvajanje del, ki se opravljajo občasno in jih ni mogoče predvideti v naprej predvsem pri koncesiji za izvajanje javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih površin v MOM kot je to opredeljeno v 15. členu Koncesijske pogodbe tudi na MS MOM sprejme cenik storitev javnega podjetja Snaga d.o.o. kot je to napravljeno in sprejeto za JP NIGRAD d.o.o. Koncedent bo lažje planiral obseg del glede na finančne zmožnosti.

Smiselno bi bilo, da se dejavnost in financiranje ter uporaba objektov in opreme akvarija – terarija in dejavnost zavetišča za živali uredi s posebno pogodbo. Obe dejavnosti nista neposredno povezani z dejavnostjo JP SNAGA d.o.o. in zato lahko prihaja do prelivanja sredstev s strani koncesionarja za izvajanje dejavnosti, ki bi morala biti v mestni občini posebej regulirana in tako tudi financirana. Skrbnik delovanja akvarija in terarija je tudi drug Urad v MOM.

Podjetje se vodi kot enovito podjetje, čeprav izvaja kar nekaj dodatnih dejavnosti ob glavni dejavnosti, to je zbiranje, obdelava, sortiranje in končno odlaganje odpadkov, ki nastajajo v mestu in v občinah kjer SNAGA d.o.o. izvaja to javno službo. Zaradi podcenjenosti izvajanja nekaterih drugih dejavnosti, ki so določena v koncesijski pogodbi lahko prihaja do prelivanja sredstev in posledično za finančno slabitev podjetja ali pa do neupravičenih dvigov cen storitev za občane in druge uporabnike. Smiselno bi bilo, da podjetje SNAGA d.o.o. opravlja samo eno ali dve koncesiji, ki sta povezani in tako zmanjša tveganja za slabo poslovanje celotnega podjetja.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z ugotovitvijo: »Podjetje se vodi kot enovito podjetje, čeprav izvaja kar nekaj dodatnih dejavnosti ob glavni dejavnosti, to je zbiranje, obdelava, sortiranje in končno odlaganje odpadkov, ki nastajajo v mestu in v občinah kjer SNAGA d.o.o. izvaja to javno službo. Zaradi podcenjenosti izvajanja nekaterih drugih dejavnosti, ki so določena v koncesijski pogodbi lahko prihaja do prelivanja sredstev in posledično za finančno slabitev podjetja ali pa do neupravičenih dvigov cen storitev za občane in druge uporabnike. Smiselno bi bilo, da podjetje SNAGA d.o.o. opravlja samo eno ali dve koncesiji, ki sta povezani in tako zmanjša tveganja za slabo poslovanje celotnega podjetja.« pojasnjujemo, da mora skladno z določilom 66. člena ZGJS vsak izvajalec GJS voditi ločeno računovodstvo. Javno podjetje in koncesionar morata voditi ločeno računovodstvo po določilih zakona, ki ureja gospodarske družbe. Navedena obveznost je zapisana v pogodbah o izvajanju GJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Opozorili smo samo na potencialna tveganja, ki so realna. To se je sedaj pokazalo pri dejavnosti zavetišča, kjer je bil sprejet nov model financiranja, ki ga podpiramo predvsem zaradi večje preglednosti. Vsa javna podjetja izvajajo gospodarsko javno službo in tudi tržne dejavnosti.

Končna Bilanca pa je skupna ne glede na to ali so predhodno vodili stroške po »profitnih« centrih ali stroškovnih skupinah. Pri takšnem evidentiranju stroškov vedno obstaja tveganje predvsem zaradi meril, ko se javna služba in tržna dejavnost prepletata. Gre za opozorila za poslovna tveganja.

3. JAVNO PODJETJE MARPROM D.O.O.

Javno podjetje za mestni potniški promet MARPROM, d.o.o. je bil ustanovljen z Odlokom o statusnem preoblikovanju Marproma, javnega gospodarskega zavoda za mestni potniški promet, v Javno podjetje MARPROM, d.o.o. (MUV, št. 16/2018, 18/2020, in 30/2021). Z odlokom MOM se je javni gospodarski zavod preoblikoval v javno podjetje za mestni potniški promet MARPROM d.o.o.

JP MARPROM d.o.o. je v 100 % lasti Mestne občine Maribor.

Koncesijske dejavnosti, ki jih izvaja Javno podjetje MARPROM d.o.o.

- Izvajanje obvezne gospodarske javne službe linijski prevozi v mestnem prometu.
Izvajanje izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v mestni občini Maribor.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z GJS linijski prevoz v mestnem prometu pojasnjujemo, da ne gre za GJS s podelitvijo koncesije, ampak za GJS v obliki javnega podjetja, kot je navedeno v 12. točki prvega odstavka 5. člena, v povezavi z 11. členom Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/12-UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23).

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Predložena je bila Koncesijska Pogodba. Ne glede na to, da spremenjena oblika izvajanja dejavnosti je vsebina ostala ista. Ostajamo pri svoji oceni.

A) Izvajanje obvezne gospodarske javne službe linijski prevozi v mestnem prometu

Koncesijska dejavnost se izvaja na podlagi Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v MOM (MUV, št. 12/09, 12/10,), ki v 5. členu odloka opredeljuje linijski prevoz v mestnem prometu kot »Obvezno lokalno gospodarsko službo«, ki pa se lahko izvaja tudi z podeljeno koncesijo.

V ustanovitvenem aktu je v IX. Poglavju Financiranje dejavnosti javnega podjetja v 27. členu opredeljeno, da se dejavnost javnega podjetja financira s:

- plačili za storitve,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- iz sredstev ustanovitelja oziroma mestne občine in
- iz drugih virov.

Sofinanciranje linijskega mestnega prevoza za leto 2023 je dogovorjeno z letno Pogodbo o subvencioniranju izvajanja obvezne gospodarske javne službe linijskega prevoza v mestnem prometu v obdobju april – december 2023, ki je bila sklenjena 11. 5. 2023 po sprejetju proračuna MOM za leto 2023. V pogodbi je opredeljeno tudi financiranje za obdobje pred sprejetjem proračuna za leto 2023 in sicer za obdobje januar – marec 2023.

Sofinanciranje se opravlja mesečno. MARPROM ima za sofinanciranje sprejet »Pravilnik o sodilih in razporejanju prihodkov, odhodkov, sredstev in obveznosti do virov sredstev po posameznih dejavnostih javnega podjetja MARPROM d.o.o za leto 2023«, ki bi naj bil usklajen in potrjen s strani MOM ter se uporablja za tekoče leto in se letno lahko tudi dopolnjuje.

Nadomestilo (subvencija) za izvajanje gospodarske javne službe se plačuje JP MARPROM d.o.o. na podlagi razlike, ki nastane pri mesečnem in letnem obračunu vseh stroškov in prihodkov, ki nastopijo pri izvajanju javne gospodarske službe mestni linijski promet. MARPROM d.o.o. izvaja tudi nekatere druge dejavnosti in tudi tržno dejavnost avtobusnih prevozov.

V Sodilih so ob mestnem prometu posebej navedene tudi druge dejavnosti: Tržni prevozi, avtobusna postaja, AP etažni lastniki, krožno kabinska žičnica, žičnice (vlečnice in sedežnice), bike park, pajek.

MARPROM d.o.o. je v mesecu aprilu 2023 ustvaril prihodke v višini 379.784,87 € in je imel skupaj za 1.138.566,41 € stroškov na javni gospodarski službi. Prihodki so pokrivali le dobrih 33 % vseh stroškov. Subvencija s strani MOM je znašala 758.781,56 € kar predstavlja cca 67 % vseh stroškov. V letu 2023 so v proračunu 2023 planirana sredstva za subvencijo prevozov v višini 5.438,931,26 € brez DDV. Mesečno je tako povprečno planirano 453.244,17 €. V kolikor bodo sredstva subvencije v povprečju 700.000,00 €, planirana sredstva v proračunu ne bodo zadostovala za pokrivanje subvencije v letu 2023.

Iz »Likvidaturnega lista«, ki ga je pripravil MARPROM d.o.o., je tudi razvidno, da se mestni občini plačuje najemnina za komunalno infrastrukturo v višini obračunane amortizacije za opremo in zgradbe, ki jih ima MARPROM d.o.o. v upravljanju od MOM. Za mesec april 2023 je to zneslo 69.189,35 €. Na letnem nivoju je to 830.272,20 €, ki pomenijo za MOM namenski vir, ki bi se moral vračati v MARPROM d.o.o. kot sredstva za nove investicije v vozni park in obnova objektov. Skupna amortizacija za mesec april 2023 je znašala 155.849,93 € in predstavlja 13,70 % vseh stroškov v mesecu aprilu 2023.

Pri pregledu mesečnega obračuna stroškov in prihodkov ter izračuna subvencije ugotavljam, da so sodila nejasna. Pri stroških (ki so bili dokazani z računi za imenovani mesec) niso bili izdelani izračuni po sodilih ampak so v celoti bili upoštevani kot strošek javne gospodarske službe.

Tudi pri izračunu amortizacije je kar nekaj nejasnosti, predvsem zakaj se upošteva celotna amortizacija kot strošek in ni razdeljena med javno in tržno dejavnost ter kje so prihodki od tržne dejavnosti oziroma ali so bili podani vsi podatki za obračun subvencije. Finančna tveganja so velika.

Skrbnik pogodbe s strani koncedenta je določen Mitja Klemenčič (10. člen).

B) Izvajanje izbirne lokalne gospodarske službe mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v MOM

Koncesija se izvaja na podlagi Odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v Mestni občini Maribor (MUV, Št. 17/2017).

V letu 2020 je MS MOM sprejel Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v Mestni občini Maribor, (MUV, Št.: 2/20), v katerem je v 3. členu dopolni prvotni odlok z dvema alinejam in sicer:

- Upravljanje in vzdrževanje prometne opreme namenjene mirujočemu prometu, in
- Odvoz in hrambo nepravilno parkiranih vozil

Koncesija je bila podeljena brez javnega razpisa in sicer na podlagi 22. člena koncesijskega akta, ki ga je sprejel MS MOM, gospodarski družbi Marprom d.o.o., Maribor za dobo od 1. 11. 2017 do 20. 4. 2026 brez možnosti avtomatskega podaljšanja.

Koncesijska pogodba se ni dopolnila z aneksom k osnovni pogodbi.

Koncesionar je po koncesijski pogodbi zadolžen za:

- nemoteno delovanje in obratovanje urejenih parkirišč na javnih površinah v lasti MOM,

- pobiranje parkirnine na parkomatih,
- redno vzdrževanje parkirnih površin in opreme,
- popravilo in obnovo dotrajane opreme na parkiriščih,
- čiščenje parkirišč,
- zagotavljanje zimske službe na parkiriščih.

Vse obveznosti so opredeljene v 10. členu koncesijske pogodbe.

Koncesionar se financira iz sredstev parkirnine v višini 50 % pobrane in obračunane parkirnine in kazni, ki jo plačajo uporabniki parkirišč za neplačilo parkirnine, kar ugotovijo nadzorniki parkirišč. Obračun parkirnine se opravlja tedensko in se nakazuje koncedentu in koncesionarju.

Koncesionar je po njegovih podatkih iz revidiranega poslovnega poročila za leto 2022 iz naslova upravljanja s parkirišči ustvaril prihodke v višini 1.744.577,62 €. V proračun MOM je po podatkih iz zaključnega računa MOM za leto 2022 odvedeno 804.361,00 €, kar predstavlja dobrih 46 % vseh plačil za parkiranje.

Koncedent in koncesionar opravljata tudi trimesečne obračune in poračune glede na stroške in prihodke iz naslova parkirnin. Zaradi takšnih obračunov je verjetno tudi vzrok, da je prihodek koncedenta nižji, kot je osnovno dogovorjeno v koncesijski pogodbi.

Marprom d.o.o. v svojem finančnem poročilu izkazuje celo minus v višini 8.280,10 €, kar je nerazumljivo. Toliko bolj, saj je prikazal stroške dela pri upravljanju parkirišč v višini 634.672,31 €, kar predstavlja dobrih 36 % od prihodkov, pridobljenih z plačilom parkirnine.

Ugotovitve in priporočila:

Koncesija za javni linijski promet je slabo podeljena in dogovorjena, saj z odlokom in direktno podelitvijo koncesije ni možno preveriti cene za izvajanje javne gospodarske službe na trgu.

Subvencija za javni linijski prevoz se obračunava na osnovi mesečnih stroškov koncesionarja, saj koncedent in koncesionar nimata določene ekonomske cene in dogovorjen delež subvencije, ki bi tudi koncesionarja zavezoval, da posluje racionalno in skrbi tudi za tržni del z opremo, ki je namenjena javni službi in na ta način pokriva del stroškov koncesijske dejavnosti.

Vsa tveganja pri koncesiji prevzema koncedent, saj pokriva razliko med stroški javnega podjetja, ki opravlja koncesijsko dejavnost in prihodki, ki jih pridobiva s prodajo vozovnic in subvencijami, ki jih zagotavlja država za opravljanje linijskega javnega prometa.

Za proračun MOM so to velika tveganja in zato priporočam, da se pristopi celovito k pregledu poslovanja in se tudi koncesionarja zaveže, da bo ustvarjal z opremo, ki je občinska last, določene prihodke in na ta način zmanjševal potrebo po subvenciji.

Dosledno pa je potrebno voditi stroške prevozov, ki se opravljajo »brezplačno«, saj ta strošek bremeni subvencijo, v bistvu pa je znan uporabnik storitve. Nič ni brezplačno.

Koncesionar mora takoj izračunati ekonomsko (tržno) ceno vozovnice za mestni promet v katerem izvede letno cca 4 milijone prevozov potnikov. Za koncedenta je pomembna cena vozovnice z amortizacijo in brez amortizacije, saj je višina amortizacije koncesnina, ki jo plačuje koncesionar koncedentu.

JP MARPROM d.o.o. mora pristopiti k racionalizaciji prevozov in povečanju števila potnikov.

MOM naj izvede tudi študijo, kaj pomeni, da bi izbirno javno službo izvajalo drugo podjetje, ki se ukvarja s takšno dejavnostjo in kolikšna je cena za takšno storitev.

Koncesija za izvajanje izbirne lokalne službe mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v MOM je zastavljena zelo neracionalno in škodljivo za koncedenta. Vsa tveganja prevzema koncedent in ne koncesionar.

V koncesijski pogodbi je opredeljeno, da mora koncesionar tudi vzdrževati in urejati površine, ki so namenjene parkiranju, čeprav koncesionar nima za to ne ustrezne opreme in tudi ne ljudi, ki bi lahko to opravljali. MOM pa ima sklenjeni še dve koncesijski pogodbi, ki opredeljujeta čiščenje tako zelenih površin kot tudi javnih prometnih površin. V kolikor koncesionar želi oziroma mora izvrševati obveze iz koncesijske pogodbe, mora najeti zunanje izvajalce na javnem razpisu, za kar pa nimamo podatkov o takšnem ravnanju in stroškov za to. Obstaja tveganje, da se sicer čiščenje opravlja, plačilo pa se vrši iz druge koncesijske pogodbe. JP MARPROM d.o.o. pa ta strošek prikaže v svojih stroških.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z ugotovitvama: »Koncesija za izvajanje izbirne lokalne službe mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v MOM je zastavljena zelo neracionalno in škodljivo za koncedenta. Vsa tveganja prevzema koncedent in ne koncesionar. V koncesijski pogodbi je opredeljeno, da mora koncesionar tudi vzdrževati in urejati površine, ki so namenjene parkiranju, čeprav koncesionar nima za tone ustrezne opreme in tudi ne ljudi, ki bi lahko to opravljali. MOM pa ima sklenjeni se dve koncesijski pogodbi, ki opredeljujeta čiščenje tako zelenih površin kot tudi javnih prometnih površin. V kolikor koncesionar želi oziroma mora izvrševati obveze iz koncesijske pogodbe, mora najeti zunanje izvajalce na Javnem razpisu, za kar pa nimamo podatkov o taksnem ravnanju in stroškov za to. Obstaja tveganje, da se sicer čiščenje opravlja, plačilo pa se vrši iz druge koncesijske pogodbe. JP MARPROM d.o.o. pa ta strošek prikaže v svojih stroških.«, pojasnjujemo, da je GJS upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest urejena v Odloku o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 17/17, 2/20). Navedeni odlok predstavlja koncesijski akt. Skladno s 3. členom odloka dejavnosti upravljanje mobilnega plačevanja parkirnine in upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest iz prvega odstavka tega člena obsegajo: vzpostavitev sistema mobilnega plačevanja parkirnine; zagotavljanje delovanja mobilnega plačevanja parkirnine v času, ko je parkiranje plačljivo; nadzor plačevanja parkirnine na plačljivih parkiriščih na javnih parkirnih površinah na in ob vozišču občinskih cest; evidentiranje plačila parkirnine na plačljivih parkiriščih na javnih parkirnih površinah na in ob vozišču občinskih cest; upravljanje posebej urejenih parkirišč izven vozišč javnih cest; upravljanje in vzdrževanje prometne opreme namenjene mirujočemu prometu; odvoz in hramba nepravilno parkiranih vozil; izvajanje morebitnih drugih aktivnosti, ki so po naravi povezane z izvajanjem predmetne javne službe.

Glede navedbe, da je v koncesijski pogodbi opredeljeno, da mora koncesionar tudi vzdrževati in urejati površine, ki so namenjene parkiranju, čeprav koncesionar nima za to ne ustrezne opreme in tudi ne ljudi, ki bi lahko to opravljali. MOM pa ima sklenjeni se dve koncesijski pogodbi, ki opredeljujeta čiščenje tako zelenih površin kot tudi Javnih prometnih površin, odgovarjamo, da se bo priporočilo smiselno upoštevalo.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Nič pomembnega. Še vedno menimo, da je takšna opredelitev neracionalna in škodljiva za proračun z vidika prihodkov. UKPP ne odgovarja na ugotovitev iz poročila, da je koncesija za izvajanje linijskega prometa slabo podeljena in da vsa tveganja prevzema koncedent z takšnim načinom subvencioniranja prevozov.

Koncesijska dejavnost mobilno plačevanje parkimin je tudi predmet drugega nadzora, ki se že izvaja in pri pregledu domnevno škodljive koncesijske pogodbe bo ugotovljeno ali je ta res škodljiva in neracionalna. Ugotovitve iz tega Poročila so bile osnova za nov pregled NO na področju plačevanja in pobiranja parkimin v MOM.

Javno podjetje MARPROM d.o.o. izvaja še druge koncesijske dejavnosti, kot je gospodarska javna služba upravljanje s krožno kabinsko žičnico, upravljanje s smučišči na Pohorju, za kar je podeljena koncesija, Bike park in upravljanje z avtobusno postajo. Za te koncesije mi ni bila dostavljena ustrezna dokumentacija, zato je nisem obdeloval v poročilu.

MARPROM d.o.o. je velik prejemnik javnih sredstev za izvajanje in subvencioniranje gospodarskih javnih služb. Koncesijske pogodbe, ki so sklenjene s podjetjem MARPROM d.o.o., so sklenjene tako, da so vsa tveganja na javnem partnerju in tudi nepregledne glede tržne dejavnosti koncesionarja.

MARPROM d.o.o. je v letu 2022 ustvaril po podatkih iz zaključnega računa lastne prihodke v višini 8.871.772,00 € in 10.950.792,00 € prihodkov v obliki subvencij, dotacij, regresi in drugi prihodki, povezani s poslovnimi učinki. Samo s strani MOM je prejel subvencijo za subvencioniranje mestnega potniškega prometa v višini 7.303.197 € in za subvencioniranje KKŽ 412.984 €. Poslovno leto je končal z dobičkom v višini 112.673,00 €.

4. JAVNO PODJETJE MARIBORSKI VODOVOD D.O.O.

Javno podjetje MARIBORSKI VODOVOD d.o.o. se je v sedanji organizacijski obliki registriral 19. 8. 2021, ko se je preoblikoval iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo v lasti občin, Hoče-Slivnica (4,6604 %), Ruše (2,1472 %), Rače-Fram (3,0176 %), Lovrenc na Pohorju (0,9261 %), Pesnica (0,9181 %), Šentilj (1,3619 %) Selnica ob Dravi (1,3710 %), Miklavž na Dravskem polju (2,5605 %), Sveta Trojica (0,4932 %), Cerkvjenjak (0,0088 %), Gornja Radgona (0,0042 %) Duplek (2,2778 %), Starše (0,6369 %), Benedikt (0,4743 %), Lenart (1,5945 %), Kungota (0,7202 %), Sveta Ana (0,2764 %), Sveti Jurij (0,4932 %) ter Javnega holdinga Maribor d.o.o. (75,0655 %), ki pa je v 100 % lasti Mestne občine Maribor.

A) Izvajanje oskrbe s pitno vodo

Mariborski vodovod d.o.o. izvaja svojo dejavnost na osnovi Pogodbe o najemu, uporabi in vzdrževanju javne infrastrukture, ki je v lasti MOM. Mariborski vodovod d.o.o. izvaja javno službo oskrbo prebivalcev s pitno vodo na območju Mestne občine Maribor. Pogodba je bila sklenjena leta 2018 in nima roka veljavnosti. Pogodba se lahko prekine pod določenimi pogoji, določenimi v 38. členu krovne pogodbe.

Za najem infrastrukture se plačuje najemnina v višini obračunane amortizacije po veljavni Uredbi o metodologiji o oblikovanju cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur.l.RS 87/12, 109/12). Najemnina, ki je vplačana v proračun MOM, je namenski vir, ki se lahko uporabi samo za investicijska vlaganja v opremo, za katero je bila tudi obračunana.

Mestna občina sklepa z izvajalcem javne gospodarske službe letne pogodbe za upravljanje, v katerih predvidi višino najemnine, ki jo je dolžan plačati izvajalec in upravljalca vodovodnega omrežja. Predvidena najemnina za leto 2022 je bila v višini 1.161.619,56 € in se bo ob zaključnem računu za leto 2022 v letu 2023 tudi poračunala, v kolikor njena višina ne bi bila točna.

Mestna občina mora pripraviti program obnove vodovodnega omrežja, ga uskladiti z upravljalcem in ga tudi financirati najmanj v višini predvidene amortizacije, saj so to namenska sredstva.

Ugotovitve in priporočila:

Izvajanje javne gospodarske službe oskrbe s pitno vodo je dobro opredeljeno, saj podjetje zavezuje, da mora delati skrbno in racionalno. Mestna občina kot lastnik vodovoda določa tako ceno vode kot tudi omrežnino, s katero se pokrivajo fiksni stroški in plačuje najemnina, ki se vrača v obnovo opreme. Tveganja za MOM so predvidljiva, saj lahko transparentno kontrolira tako stroške, ki nastajajo pri oskrbi z vodo kot tudi razvoj vodovodnega omrežja.

Tveganje, ki se pojavlja je, da MOM ne vrača celotnih sredstev amortizacije v obnovo in vzdrževanje obstoječega vodovodnega omrežja. Čeprav je koncesnina v višini amortizacije namenski prihodek MOM in bi se morala vračati v sistem nazaj.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Vezano na ugotovitev: »Tveganje, ki se pojavlja je, da MOM ne vrača celotnih sredstev amortizacije v obnovo in vzdrževanje obstoječega vodovodnega omrežja. Čeprav je koncesnina v višini amortizacije namenski prihodek MOM in bi se morala vračati v sistem nazaj«, pojasnjujemo, da pri predmetni GJS ne gre za plačevanje koncesnino, ampak za plačevanje najemnine, Predmetna GJS se namreč ne opravlja s podelitvijo koncesije, ampak v obliki javnega podjetja.

Nadalje v zvezi s tem podajamo pojasnilo glede namenske rabe najemnine za vodovod in sicer drugi odstavek 80. člena ZJF določa, da se kupnina, najemnina in odškodnina za državno oziroma občinsko stvarno premoženje uporabi za gradnjo, nakup in vzdrževanje stvarnega premoženja države oziroma občine.

Kot izhaja iz pete točke 107. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS, ki se smiselno uporablja tudi za občine, pod pojmom »vzdrževanje« razumemo tekoče in investicijsko vzdrževanje.

Glede na zapisano ni eksplicitno določeno, da se najemnina, ki jo občina prejme iz naslova infrastrukture vodovodnega omrežja za izvajanje GJS porablja izključno za investicijska vlaganja v to infrastrukturo, ampak jo lahko občina porabi za tekoče in investicijsko vzdrževanje kateregakoli stvarnega premoženja v lasti občine.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V tekstu je zapisano, da se plačuje »najemnina« v višini amortizacije. Sprejemamo dopolnilo.

Ni dopustno, da se najemnina, ki je bila zaračunana pri uporabi vodovodnega sistema v obliki omrežnine namenja za druga vlaganja v občinsko infrastrukturo in ne tam kjer je bila ustvarjena. Omrežnina v kateri je tudi obračunana najemnina v višini amortizacije za sistem se mora porabljati samo za tekoče in investicijsko vzdrževanje vodovodnega omrežja in ne za druge namene. V kolikor se porablja drugje je to neupravičena poraba javnih sredstev.

5. POGREBNO PODJETJE MARIBOR

Javno podjetje Pogrebno podjetje Maribor d.o.o. se je preoblikovalo v sedanjo statusno obliko 9. 2. 2022, ko se je preoblikovalo iz statusne oblike delniške družbe. Sedanji in edini družabnik je Javno holding Maribor d.o.o., ki je v 100 % lasti MOM.

B) Koncesijska dejavnost urejanje in vzdrževanje pokopališč Pobrežje in Dobrava. Izvajanje pogrebnih svečanosti in dejavnosti, ki vključujejo tudi kremacijo

Koncesijska dejavnost se izvaja na osnovi koncesijske pogodbe, ki je bila sklenjena 10. 11. 2006 za dobo 10 let in podaljšana 27. 6. 2016 za 10 let do 14. 7. 2026.

V koncesijski pogodbi je tudi določena koncesnina v višini 3 % od fakturirane realizacije, dosežene z upravljanjem javne gospodarske službe pogrebne storitve na pokopališču, ki zajema zagotovitev uporabe poslovnega objekta, izvajanje pogrebnih svečanosti, izkop in zasip jame, prvo ureditev groba in izvajanje dežurne pogrebno prevozne službe.

Koncesnina se plačuje enkrat letno v proračun MOM in je namenski vir, ki se porabi za urejanje in vzdrževanje pokopališč Pobrežje in Dobrava.

Manjša pokopališča, ki so v upravljanju krajevnih skupnosti, imajo svoje koncesionarje, ki izvajajo pokopališko dejavnost ter urejanje in vzdrževanje pokopališč na določenem območju.

Koncesionar pripravi predlog cen za najem grobnih polj in stroškov za izvajanje osnovne pogrebne dejavnosti, ki jo sprejme koncedent na seji MS MOM.

Ugotovitve in priporočila

Pokopališči Pobrežje in Dobrava sta veliki pokopališči in je takšno upravljanje z javnim podjetjem v občinski lasti upravičeno in racionalno. Tveganja za javnega partnerja in koncedenta so majhna.

Ta koncesijska pogodba ima celo zapisano kazen za koncesionarja v slučaju, da ne bi izvajal koncesijske dejavnosti skladno s Pogodbo, in sicer v višini 5 % od neopravljenih nalog in sredstev, ki bi bila na ta način pridobljena. To je edina koncesijska pogodba, ki ima določeno kazen, v kolikor se koncesija ne izvaja skladno z določbami.

6. JAVNO PODJETJE ENERGETIKA MARIBOR D.O.O.

Javno podjetje Energetika Maribor ima takšno statusno obliko od leta 2009, ko je postala pravni naslednik JP Toplotna oskrba Maribor d.o.o. Javno podjetje je v 100 % lasti Javnega holdinga Maribor, d.o.o., ki je v 100 % lasti MOM. Koncesija je bila podeljena brez javnega razpisa na osnovi Odloka o načinu opravljanja gospodarskih javnih služb v Mestni občini Maribor (MUV 16/95).

A) Najem infrastrukture za proizvodnjo in razvod toplotne energije, vključno z dobavo toplotne energije končnim potrošnikom v MOM

Javno podjetje Energetika Maribor d.o.o. izvaja koncesijsko dejavnost na podlagi pogodbe iz leta 2017 za nedoločen čas z odpovednim rokom 6 mesecev.

Koncesionar plačuje koncedentu najemnino za najeto infrastrukturo v višini obračunane amortizacije, ki se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in po amortizacijskih stopnjah, določenih v predpisih, vezanih na proizvodnjo in distribucijo pare in tople vode za namen daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce. Amortizacija je namenski vir prihodkov MOM in se vrača v obliki financiranja investicijskega vzdrževanja in obnove opreme, za katero je bila zbrana.

Mestna občina Maribor potrjuje program investicijskega vzdrževanja in obnove distribucijskega omrežja na osnovi programa, ki ga pripravi in finančno ovrednoti JP Energetika Maribor d.o.o.

Cena za končnega uporabnika se oblikuje na osnovi Tarifnega sistema za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja Mestne občine Maribor, ki je narejen na podlagi Akta o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja (Ur.l.RS 74/05), h kateremu je dal soglasje tudi Mestni svet MOM. Oblikovanje cene je dinamično in je odvisno od cen zemeljskega plina na svetovnih borzah in pri grosističnih dobaviteljih.

V Mariboru je več upravljalcev toplotnega omrežja, ki pa ni v javni lasti temveč v zasebni lasti ali pa je lastnik kotlovnice država.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Javno podjetje Energetika Maribor ima takšno statusno obliko od leta 2009, ko je postala pravni naslednik JP Toplotna oskrba Maribor d.o.o. Javno podjetje je v 100 % lasti Javnega holdinga Maribor, d.o.o., ki je v 100 % lasti MOM Koncesija je bila podeljena

brez javnega razpisa na osnovi Odloka o načinu opravljanja gospodarskih javnih služb v Mestni občini Maribor (MUV 16/95).«, pojasnjujemo, da se sklano z 2. točko 6. člena, v povezavi z 11. členom Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 11/12- UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23), GJS oskrba s toplotno energijo opravlja v obliki javnega podjetja in ne s podelitvijo koncesije. Gre za izbirno lokalno gospodarsko GJS. Način izvajanja predmetne GJS je podrobneje urejen z Odlokom o načinu izvajanja javne službe oskrbe s toplotno energijo v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 2/10).

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Sprejemamo pripombo oziroma dopolnitev. Iz teksta je sicer razvidno, da gre za Pogodbo za izvajanje izbirne lokalne službe.

Ugotovitve in priporočila:

Koncesija je regulirana in tveganja za koncedenta so majhna, saj jih lahko regulira s programom investicijskega vzdrževanja in obnove javne infrastrukture.

7. MESTNE NEPREMIČNINE

Gospodarska družba Mestne nepremičnine d.o.o. je bila ustanovljena na osnovi Odloka o ustanovitvi družbe Mestne nepremičnine d.o.o., ki ga je sprejel MS MOM na svoji 3. izredni seji dne 25. 11. 2019 kot naslednica Javnega podjetja za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči, ki je bilo ukinjeno v letu 2020.

Osnovni namen družbe je bil, da se odkupi nepremičnina od podjetja TERME Maribor in sicer gostišče Trije ribniki in da se predčasno odkupi stavbna pravica na Tržnici Maribor. Takšna je bila tudi osnovna dejavnost družbe, ki je bila zapisana v Odloku za ustanovitev družbe Mestne nepremičnine d.o.o.

Družba Mestne nepremičnine je bila ustanovljena z osnovnim kapitalom družbe v denarnih sredstvih v višini 550.000,00 € in kasneje tudi večkrat dokapitalizirana, tako je bil kapital družbe po podatkih AJ PES iz zaključnega računa za leto 2022 že v višini 2.333.000,00 €.

Družba Mestne nepremičnine je bila ustanovljena z Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo, ki ga je sprejel Župan Mestne občine. Soglasje k aktu ni bilo podano s strani mestnega sveta, kar je skladno z 29. členom Odloka o Ustanovitvi gospodarske družbe Mestne nepremičnine d.o.o. V družbo so vložena velika javna sredstva, saj je bil že večkrat dokapitalizirana s proračunskimi sredstvi MOM. Skupaj je MOM dokapitalizirala družbo z 2.333.000, 00 € in to z denarnimi sredstvi.

V letu 2023 je družba na osnovi Akta o ustanovitvi, ki ga je sprejel direktor Javnega holdinga Maribor d.o.o., prenesla ustanovitev družbe vključno s kapitalskimi vložki MOM na javni holding Maribor d.o.o. brez ustrezne dopolnitve Odloka o ustanovitvi družbe Mestne nepremičnine d.o.o., ki ga je sprejel mestni svet in določil za ustanovitelja Mestno občino Maribor in ne Javni holding. (Ni mi bil predložen ustrezen sklep oziroma akt, ki bi to določal.)

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »V letu 2023 je družba na osnovi Akta o ustanovitvi, ki ga je sprejel direktor Javnega holdinga Maribor d.o.o., prenesla ustanovitev družbe vključno s kapitalskimi vložki MOM na javni holding Maribor d.o.o. brez ustrezne dopolnitve Odloka o ustanovitvi družbe Mestne nepremičnine d.o.o., ki ga je sprejel mestni svet in določil za ustanovitelja Mestno občino Maribor in ne Javni holding. (Ni mi bil predložen ustrezen sklep oziroma akt, ki bi to določal.)«, pojasnjujemo, da se je predmetno vprašanje uredilo z Odlokom o ustanovitvi javnega holdinga Maribor d.o.o. (Medobčinski uradni vestnik, st. 13/19, 27/20, 30/21, 13/22). Odlok v 5. členu določa, da je ustanoviteljica javnega holdinga Mestna občina Maribor. V 10.

členu je določena višina osnovnega kapitala javnega holdinga, pri čemer je osnovni kapital ustanoviteljica delno vplača v denarju, preostali del osnovnega kapitala v višini pa se vplača s stvarnimi vložki. Kot stvarni vložek ustanoviteljice se izročijo poslovni deleži oziroma delnice v javnih podjetjih in/ali gospodarskih družbah, med katerimi so tudi Mestne nepremičnine d.o.o. (100% kapitalski delež.).

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Glede na to, da je ustanoviteljica Javnega holdinga Mestna občina, bi moral takšne spremembe sprejemati Mestni svet in ne direktor Javnega holdinga. Takšnega pooblastila mu Akt o ustanovitvi Javnega holdinga ne daje.

A) Koncesijska dejavnost upravljanje s tržnicami v mestu Maribor

Koncesijska dejavnost se izvaja na osnovi koncesijske pogodbe za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe vzdrževanje in upravljanje in upravljanje tržnic v Mestni občini Maribor.

Koncesija je bila podeljena brez javnega razpisa na osnovi Odloka, ki ga je sprejel MS MOM. Koncesijski akt določa, da se koncesija opravlja do 31. 12. 2031. V koncesijski pogodbi je tudi določeno, da je koncesionar dolžan za ureditev in obratovanje tržnic na površinah, ki so v lasti mestne občine Maribor in so namenjene tržni dejavnosti.

Vzdrževanje in upravljanje tržnic se izvaja na osnovi programa, ki ga potrdi tudi koncedent. V kolikor bi program obnove in s stroški rednih vzdrževalnih del presegal finančne zmožnosti koncesionarja, bi ob sprejemu programa dodatna sredstva lahko zagotovil tudi koncedent.

Koncesionar plačuje koncesijo v višini 3 % od fakturirane realizacije prihodkov doseženih z opravljanjem gospodarske javne službe oddaje površin za izvajanje tržne dejavnosti v najem. Koncedent nima na svojih spletnih straneh objavljenega cenika za najem tržnih površin. Ko je to dejavnost opravljalo JP Snaga d.o.o., je cenik sprejemal MS MOM in je tako nadzoroval poslovanje tržnic.

Koncesionar opravlja tudi druge dejavnosti, ki niso predmet koncesijske pogodbe, in sicer oddaja nekaterih parkirnih površin, ki so v lasti MOM. Za takšno dejavnost ni ustreznih dovoljenj in pogodb za opravljanje te dejavnosti. Takšni dokumenti mi niso bili posredovani.

Ugotovitve in priporočila:

Izvajanje koncesijske dejavnosti upravljanja s tržnicami ni dobro organizirano in ni pregledno. Osnovni namen ustanovitve gospodarske družbe Mestne nepremičnine d.o.o. je bil pregledno trgovanje z lastnimi nepremičninami, organizacija in izvedba stavbnih projektov, oddajanje in obratovanje lastnih in najetih nepremičnin ter upravljanje nepremičnin za plačilo ali po pogodbi.

Iz poslovnega poročila pa je razvidno, da opravlja dejansko samo upravljanje s tržnimi površinami po koncesijski pogodbi in upravlja z nekaterimi parkirišči v centru mesta. V lasti ima pa kar nekaj nepremičnin, ki niso v popolni funkciji. S prodajo stavbnih zemljišč pa se ukvarjajo strokovne službe mestne uprave in ne podjetje, ki bi moralo gospodariti s temi površinami.

Zanimiv pa je podatek iz finančnih podatkov za zaključni račun za leto 2022, kjer so stroški dela v višini 139.113,44 € ob 3,65 zaposlenih po delovnih urah, dejansko pa samo trije. Podatek zaposlenih v direktorjevem poročilu drugačen, in sicer 1,92, kar pomeni, da stroški dela precej visoki.

Družba s kapitalom v višini 2.333.000,00 € ima donos samo v višini 16.033,00 €, kar je izjemno malo in se postavlja vprašanje ali je gospodarno vezati sredstva v takšni višini in pri tem ne dosegati vsaj takšen donos, ki pokriva zamudne obresti, ki jih plačuje MOM za neredno plačilo investicijskih odhodkov.

Iz poslovnega in finančnega poročila ni razvidno iz katerih dejavnosti so ustvarjeni prihodki in stroški. Prav tako ni razvidno od kod je izguba iz prejšnjih let poslovanja.

Poslovanje družbe Mestne nepremičnine predstavlja za proračun MOM veliko tveganje, saj bi lahko z slabim poslovanjem MOM izgubil ves ustanovitveni kapital, ki je sedaj verjetno nekje v obliki nepremičnin in zemljišč.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Koncesionar opravlja tudi druge dejavnosti, ki niso predmet koncesijske pogodbe, in sicer oddaja nekaterih parkirnih površin, ki so v lasti MOM. Za taksno dejavnost ni ustreznih dovoljenj in pogodb za opravljanje te dejavnosti. Taksni dokumenti mi niso bili posredovani.«, pojasnjujemo, da GJS upravljanje začasnih parkirišč in garaž spada v delovno pristojnost Urada za gospodarske dejavnosti (v nadaljevanju: UGO) in ne UKPP. Gre za izbrano lokalno GJS, ki se opravlja s podelitvijo koncesije. Pravna podlaga sta Odlok o načinu izvajanja izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanja začasnih parkirišč in garaž v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 8/21) in Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe upravljanja začasnih parkirišč in garaž v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 8/21), ki predstavlja koncesijski akt.

Glade ugotovitve: »/z poslovnega poročila pa je razvidno, da opravlja dejansko samo upravljanje s tržnimi površinami po koncesijski pogodbi in upravlja z nekaterimi parkirišči v centru mesta. V lasti ima pa kar nekaj nepremičnin, ki niso v popolni funkciji. S prodajo stavbnih zemljišč pa se ukvarjajo strokovne službe mestne uprave in ne podjetje, ki bi moralo gospodariti s temi površinami.«, pojasnjujemo, da prodaja stavbnih zemljišč ni predmet GJS. Na podlagi Odloka o ustanovitvi Javnega podjetja za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči d.o.o. (Medobčinski uradni vestnik, st. 12/09) je navedeno javno podjetje izvajalo naloge in nekatera javna pooblastila ustanovitelja v zvezi z gospodarjenjem s stavbnimi zemljišči Mestne občine Maribor. S Sklepom o prenehanju Javnega podjetja za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči d.o.o. v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 10/15, 27/20, 34/20) je javno podjetje prenehalo po skrajšanem postopku. Mestna občina Maribor kot edina ustanoviteljica in lastnica je prevzela vso premoženje družbe in vse zaposlene. Glede na navedene pravne podlage ter akte, ki urejajo organizacijo mestne uprave ter sistemizacijo delovnih mest, naloge v zvezi z upravljanjem stvarnega premoženja Mestne občine Maribor sodijo v pristojnost UGO.

Vezano na ugotovitev: »Poslovanje družbe Mestne nepremičnine predstavlja za proračun MOM veliko tveganje, saj bi lahko z slabim poslovanjem MOM izgubil ves ustanovitveni kapital, ki je sedaj verjetno nekje v obliki nepremičnin in zemljišč.«, pojasnjujemo, da slednje ne more biti predmet presoje izvajanja GJS v pristojnosti NO. Poslovanje družbe MESTNE NEPREMICNINE d.o.o. sodi v okvir in pristojnost družbe same ter JHMB. Pristojnost za nadzor nad vodenjem poslov pa nadzirata nadzorna sveta obeh družb.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Za koncesijo Upravljanje s parkirišči sem pridobil samo Odlok o podelitvi koncesije brez Koncesijske Pogodbe. V drugem nadzoru (Plačevanje parkirnin v MOM) sem pridobil tudi Koncesijsko Pogodbo. k tej pogodbi. Neobičajno je, da dve gospodarski družbi v lastništvu MOM opravljata isto koncesijsko dejavnost. Zagotovo to ni racionalno. Toliko bolj, ker je obvezen delež, ki ga morajo Mestne nepremičnine odvajati v proračun po koncesijski pogodbi koncesnino v višini 10%. Javno podjetje MARPROM d.o.o. pa ima v Aneksu št. 4. z dne 07.04.2022 pa je ta procent določen v višini 40%. Tveganja za proračun so velika predvsem zaradi neracionalne porabe v podjetju Mestne nepremičnine d.o.o.

Ob obrazložitvi UKPP; da je pristojnost upravljanja stvarnega premoženja MOM v Uradu za gospodarske dejavnosti, se toliko bolj postavlja vprašanje zakaj se dokapitalizirajo Mestne nepremičnine d.o.o, ki nato kupujejo zemljišča in objekte. Pri takšnem poslovanju so korupcijska tveganja velika, saj se del prometa prenaša iz nadzora Mestnega sveta in se koncentrira v Javnem holdingu Maribor, ki je lastnik podjetja Mestne nepremičnine.

Pojasnilo UKPP, da poslovanje družbe Mestne nepremičnine d.o.o. ni v pristojnosti NO in je to v pristojnosti JHMB seveda ne drži.

Temeljni akt, ki ureja delovanje NO v občini je Zakon o lokalni samoupravi (Ur.l.RS št.: 94/07- urad. prečiščeno besedilo, z dopolnitvami), ki v svojem 32. členu, prvi odstavek jasno določa pristojnosti NO v občini. Isti člen pristojnosti NO opredeljuje kot:

- a) Opravljanje nadzora nad ravnanjem s premoženjem občine;
- b) Nadzorovanje namembnosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev in
- c) Nadzor nad finančnim poslovanjem uporabnikom proračunskih sredstev.

Takšno je tudi stališče Računskega sodišča v odgovoru na vprašanje NO na mnenje pristojnosti NO MOM pri nadzoru JHMB in njegovih podrejenih družb.

JHMB je ustanovljen z javnimi sredstvi MOM in tudi njegove podrejene družbe, zato je pristojnost NO MOM, da lahko opravlja nadzor kot je to opredeljeno v 32. členu ZLS in tudi v Statutu in poslovniku NO MOM.

8. PLINARNA MARIBOR D.O.O.

Gospodarska družba Plinarna Maribor, družba za proizvodnjo, distribucijo energentov, trgovino in storitve d.o.o. je nastala iz prejšnje delniške družbe Plinarna Maribor d.d., katere solastnik je bila tudi Mestna občina Maribor. Družba se je 18.10.2021 preoblikovala iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo in konsolidirala lastništvo v ISTRABENZ PLINI, plini in plinske tehnologije d.o.o., ki je sedaj 100 % lastnik Plinarne Maribor d.o.o.

A) Koncesijska dejavnost distribucija zemeljskega plina na območju Mestne občine Maribor

Koncesijska dejavnost se izvaja na osnovi leta 2002 sprejetega Odloka o koncesiji za distribucijo zemeljskega plina na območju Mestne občine Maribor, ki določa, da se koncesija opravlja kot gospodarska javna služba. Koncesija se opravlja z uporabo infrastrukturnih objektov in naprav (plinovodno omrežje in razdelilne postaje), ki so v lasti Mestne občine Maribor.

Osnovna koncesijska Pogodba je bila sklenjena 28. 7. 2003 za obdobje 10 let, in sicer do 18. 4. 2012. V času sklenitve koncesijske pogodbe je bila Mestna občina Maribor še udeležena v kapitalu koncesionarja v višini 34,0882 %.

Osnovna koncesijska Pogodba je predvidevala tudi odškodnino za uporabo infrastrukture izraženo v fiksnem strošku in v deležu od prodajne cene plina in uporabe infrastrukture. V koncesijski pogodbi je bilo tudi predvideno (15. člen pogodbe), da se politika cen zemeljskega plina in stroški koncesije potrjujejo tudi v mestnem svet MOM.

V letu 2012 je bila sklenjena nova Pogodba o najemu, uporabi in vzdrževanju javne infrastrukture v obliki notarskega zapisa in sočasno tudi Aneks I in Aneks II k osnovni pogodbi za opravljanje koncesijske dejavnosti iz leta 2003.

Nova pogodba skupaj z Aneksom i in II popolnoma drugače določa način plačila za koncesijo in podaljšuje koncesijsko razmerje do 30.11.2027. Koncesnina, ki je bila vplačana s strani koncesionarja, je v višini 18.000.000,00 € skupaj z 20% DDV.

Tveganje za to pogodbo je v 42. členu, saj mora koncedent v slučaju predčasnega prenehanja pogodbenega razmerja koncesionarju vmiti sorazmerni del plačanega zneska skupaj z zamudnimi obrestmi od vplačila najemnine do predčasne prekinitve. V kolikor pa bi koncesionar prekinil

pogodbeno razmerje, pa je koncedent dolžan plačati samo sorazmeren delež najemnine brez kakršne koli odškodnine.

Najemnina za uporabo infrastrukture je namenski prihodek občine in se lahko uporablja samo za investicije in investicijsko vzdrževanje na tisti javni infrastrukturi za katero je bila zaračunala. Občina mora tudi obračunati amortizacijo za infrastrukturo, ki je v najemu.

S pregledom koncesijskih pogodb nisem pregledoval namenskost porabe namenskih sredstev.

Ugotovitve in priporočila:

Pogodba o najemu, uporabi in vzdrževanju javne infrastrukture skupaj z Aneksom I in Aneksom II, ki je bila sklenjena 23. 2. 2012, je izključila vpogled mestnega sveta MOM v izvajanje lokalne gospodarske službe.

Za proračun MOM pomeni izvajanje obveznost MOM za investicijsko vzdrževanje in novogradnje novih plinskih omrežij veliko tveganje. Namenska sredstva so bila plačana z avansom za najem infrastrukture niso pa se porabila namensko za izgradnjo novega plinovodnega omrežja.

Mestna občina tudi ni upravičena do dodatnih sredstev za uporabo omrežja, saj je v 6. členu pogodbe navedeno, da koncesnina v višini 15.000.000,00 € brez DDV zajema tudi vso dodatno infrastrukturo, ki bi bila zgrajena v obdobju od začetka novega koncesijskega obdobja in do zaključka le-tega, to je do leta 2027.

Namenska poraba sredstev ni bil cilj pregleda.

Podeljena koncesija dosega cilj varne in kvalitetne oskrbe mesta s plinom. Za ugotovitev, ali je tudi ekonomsko upravičena, pa bi morali še oceniti namensko porabo koncesijske dajatve za obnovo in širjenje plinovodnega omrežja v MOM.

9. AQUASYSTEMS D.O.O.

Skupščina občine Maribor leta 1994 sprejela Odlok o koncesiji za čiščenje odpadnih voda (MUV 8/1994). Po preoblikovanju skupščinskega sistema v Republiki Sloveniji je vse naloge za uresničevanje koncesijskega akta prevzela Mestna občina Maribor kot pravna naslednica Skupščine občine Maribor.

Po javnem razpisu za podelitev koncesije za projektiranje, izgradnjo in financiranje centralne čistilne naprave ter glavnega povezovalnega kolektorja v Mariboru ter opravljanje dejavnosti čiščenja odpadnih voda za obdobje 22 let od podpisa osnovne pogodbe, je bila podpisana koncesijska pogodba 29. 7. 1998 in bi naj trajala do leta 2020. Kasneje je bila koncesija podaljšana z Aneksom II do leta 2024.

Gospodarska družba AQUASYSTEMS, gospodarjenje z vodami, d.o.o. je bila ustanovljena z namenom projektiranja, izgradnje, upravljanja in vzdrževanja centralne čistilne naprave. Ob ustanovitvi je imela družba 75 % ustanovitvenega kapitala tujega porekla in 25 % je bilo rezervirano za komunalno podjetje v lasti Mestne občine Maribor. MOM je svoj delež odprodala družbi PETROL d.d., ki je sedaj v družbi 25,9992 % delež in je tudi največji družbenik.

Po prenehanju koncesijskega razmerja bo koncesionar prenesel posest in nadzor nad čistilno napravo na Mestno občino Maribor. Prav tako se bodo takrat prenesli na občino tudi vsi patenti in licenčne pravice iz pravno zaščitene tehnologije, potrebne za varno in učinkovito delovanje naprave.

Z aktivnostmi za prenos čistilne naprave na MOM se že zamuja, saj Koncesijska pogodba v svoji točki 14.7. predvideva, da bosta pogodbeni stranki najmanj 12 mesecev pred dnevom prenehanja

koncesijske pogodbe ustanovili strokovno komisijo, ki bo izvršila oceno naprave in sestavila najkasneje 5 mesecev pred datumom prenehanja pogodbe, podroben seznam vseh popravil in zamenjav, ki jih je potrebno pred predajo zamenjati vključno s popravili in zamenjavami, ki jih je šteti za potrebne, da bo naprava koristno obratovala najmanj 5 let. Gre za dela, ki jih mora koncesionar opraviti na lastne stroške pred predajo objekta Mestni občini Maribor

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z navedbo NO: »Z aktivnostmi za prenos čistilne naprave na MOM se že zamuja, saj Koncesijska pogodba v svoji točki 14.7. predvideva, da bosta pogodbeni stranki najmanj 12 mesecev pred dnevom prenehanja koncesijske pogodbe ustanovili strokovno komisijo, ki bo izvršila oceno naprave in sestavila najkasneje 5 mesecev pred datumom prenehanja pogodbe, podroben seznam vseh popravil in zamenjav, ki jih je potrebno pred predajo zamenjati vključno s popravili in zamenjavami, ki jih je šteti za potrebne, da bo naprava koristno obratovala najmanj 5 let. Gre za dela, ki jih mora koncesionar opraviti na lastne stroške pred predajo objekta Mestni občini Maribor«, pojasnjujemo, da ne drži navedba, da se z aktivnostmi za prenos CCN na MOM zamuja. V juniju 2023 je bila imenovana in tudi pričela z delom Strokovna komisija za oceno stanja Centralne čistilne naprave (CCN). Lokalna GJS čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se trenutno opravlja s podelitvijo koncesije in jo opravlja podjetje Aquasystems d.o.o.. Pogodba o izgradnji Centralne čistilne naprave in koncesiji za čiščenje odpadnih voda v Mariboru poteče 1o. 6. 2024. z dnem 11.6. 2024 se bo predmetna gospodarska javna služba začela opravljati v obliki javnega podjetja in jo be opravljal javno podjetje Mariborski vodovod, javno podjetje, d.o.o.. Mestni svet MOM je v ta namen na 10. redni seji sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor. Pomeni, da je MOM pravočasno pričela z aktivnostmi za prevzem CCN.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor je bil sprejet na 10. redni seji MOM dne 23.11.2023, slabih 6 mesec pred dejanskim prevzemom CCN, kot je to zapisano v Koncesijski pogodbi. Odločitev, da bo v bodoče upravljal s čistilno napravo Mariborski vodovod d.o.o. in ne NIGRAD d.o.o. kot je bilo prvotno ob podpisu koncesijske pogodbe dejansko predvideno je brez nam znane strokovne podlage ali napravljene študije.

CCN je visokotehnološki objekt in vzdrževanje in upravljanje tega je lahko tudi nevarno za okolje v kolikor to ni opravljeno strokovno in profesionalno.

NO ostaja pri svoji oceni, da se je s prenosom CCN v upravljanje na MOM oziroma na JP v lasti MOM prepozno in brez ustreznih strokovnih analiz in rešitvami. Ali je ocena NO pravilna se bo pokazalo pri končnem prevzemu.

A) Čiščenje odpadnih vod in obratovanje centralne čistilne naprave

Koncesija za čiščenje odpadnih voda in obratovanje centralne čistilne naprave je bila podeljena po sistemu DB(F)OT (Design- Built- Finance- Operate- Transfer). Bistvo je, da zasebni partner, ki je pridobil koncesijo po javnem razpisu, ustanovi posebno podjetje, ki načrtuje, zgradi, financira, upravlja in po končanem koncesijskem obdobju preda objekt v upravljanje in last koncedentu Mestni občini Maribor.

Izgradnja čistilne naprave je potekala v skladu z zastavljeno časovnico, tako so lahko II. in III. Fazo izgradnje in predelave odpadnega blata združili ter zaključili izgradnjo celo prej, kot je bilo prvotno z osnovno pogodbo tudi planirano.

V času po izgradnji in začetku obratovanja centralne čistilne naprave je prišlo do določenih težav pri zagotavljanju plačil, saj v okviru medtem reorganizirane MOM ni bilo zagotovljenih dovolj velikih količin odpadnih voda, za katere je bila projektirana in izvedena celotna investicija.

Osnovna koncesijska pogodba in tudi kasneje oba Aneksa sta točno določila način plačevanja s strani koncedenta koncesionarju za opravljanje koncesijske dejavnosti. Plačilo je razdeljeno v dva

delo, in sicer plačila za pokrivanje investicije in stroški kapitala ter predviden donos na kapital ter stroški, ki nastajajo z obratovanjem centralne čistilne naprave, tako fiksen kot tudi variabilen del cene. Osnovni element pri določanju variabilnih stroškov delovanja centralne čistilne naprave pa je količina prečiščene odpadne vode. Na začetku delovanja centralne čistilne naprave je bila težava, da MOM ni zagotavljala dovolj velike povezanosti kanalizacijskega omrežja v mestu in občin, ki gravitirajo na to območje, da bi s takso, ki jo plačujejo uporabniki kanalizacijskega omrežja, pokrivali stroške kapitala za izgradnjo centralne čistilne naprave in tudi same variabilne stroške delovanja CČN.

Zaradi zamud pri plačevanju storitvene pristojbine in nastanka dolga, ki je nastal v letih 2007 do 2009, so se izvajala pogajanja o višini in poplačilu zapadlega dolga za stroške CČN. Koncesijska pogodba se je v letu 2008 podaljšala za 5 let, in sicer do leta 2024.

Ugotovitve in priporočila:

Koncesija in način podeljene koncesije je omogočil, da je MOM hitreje in brez svojih dodatnih zadolžitev zgradila učinkovit sistem čiščenja odpadnih voda. Ker v začetku delovanja CČN niso bile zagotovljene dovolj velike količine odpadnih voda, je bila cena čiščenja na CČN izjemno visoka.

Z izgradnjo dodatnega kanalizacijskega omrežja v MOM in priključitvijo sosednjih občin na kanalizacijsko omrežje je postala pristojbina za opravljeno storitev povsem primerljiva z drugimi občinami, ki imajo zgrajeno čistilno napravo.

Pri pregledu koncesijske pogodbe in aneksov se nisem opredeljeval do posameznih rešitev, saj to tudi ni namen pregleda.

Koncesijska pogodba se izteče v letu 2024, ko bo CČN skupaj z kanalizacijskim cevovodom prevzela MOM.

Opozarjam, da so prevzemni postopki jasno zapisani in MOM bi že morala sprejeti ustrezne akte, ki bi omogočili, da bo sistem čiščenja odpadnih voda potekal varno in kvalitetno tudi v naprej.

S prevzemom CČN bi se morali stroški obratovanja CČN zmanjšati najmanj za strošek kapitala in predvidenega donosa na kapital, ter v obratovalnih stroških zagotoviti ustrezno vrednotenje amortizacije, da bo mogoče v naprej varno obratovanje CČN.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z ugotovitvami: »Opozarjam, da so prevzemni postopki jasno zapisani in MOM bi morala sprejeti ustrezne akte, ki bi omogočili, da bo sistem čiščenja odpadnih voda potekal varno in kvalitetno tudi v naprej.

S prevzemom CCN bi se morali stroški obratovanja CCN zmanjšati najmanj za strošek kapitala in predvidenega donosa na kapital, ker v obratovalnih stroških zagotoviti ustrezno vrednotenje amortizacije, da bo mogoče v naprej varno obratovanje CGN.

Pri prevzemu Centralne čistilne naprave MOM ie zamuja s sprejetjem ustreznih aktov zato to pomeni veliko tveganje za proračun in seveda tudi za uporabnike, ki bodo na koncu morali plačati višjo ceno storitev, kot bi Jo v kolikor bi vsi postopki tekli pravočasno in skladno s Koncesijsko pogodbo.«, pojasnjujemo, da ne drži navedba, da se z aktivnostmi za prenos CCN na MOM zamuja. V juniju 2023 je bila imenovana in tudi pričela z delom Strokovna komisija za oceno stanja Centralne čistilne naprave (CCN). Lokalna GJS čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se trenutno opravlja s podelitvijo koncesije in jo opravlja podjetje Aquasystems d.o.o.. Pogodba o izgradnji Centralne čistilne naprave in koncesiji za čiščenje odpadnih voda v Mariboru poteče 10.6.2024. Z dnem 11. 6. 2024 se bo predmetna gospodarska javna služ.ba začela opravljati v obliki javnega podjetja in jo bo opravljal javno podjetje Mariborski

vodovod, javno podjetje, d.o.o.. Mestni svet MOM je v ta namen na 10. redni seji sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor. Pomeni, da je MOM pravočasno pričela z aktivnostmi za prevzem CCN.

Nadalje dodajamo, da se aktivnosti izvajajo skladno z določili koncesijske pogodbe.

Stroški se bodo natančno opredelili z Elaboratom, ki bo pripravljen po Uredbi MEDO.

Predhodna pavšalna znižanja cene so nesmiselna in brez ustreznih izračunov predstavljajo visoko tveganje pri opravljanju gospodarske javne službe..

Odziv NO na pojasnilo MOM:

V naših odzivih smo že večkrat pojasnili kje vidimo, da MOM zamuja pri prenosu CCN na eno od podjetij v lasti MOM.

Elaborat o stroških delovanja CCN po metodologiji MEDO seveda mora biti napravljen a le ta bi moral temeljit na osnovi ekonomske študije CCN, ki bi slonela na dejanskih stroških dosedanjega upravljanja in ob stroških, ki bodo nastali s prenosom upravljanja CCN na drugega izvajalca.

NO ostaja pri svojih ocenah, saj odziv UKPP ne ovrže ugotovitev NO.

Pri prevzemu Centralne čistilne naprave MOM že zamuja s sprejetjem ustreznih aktov, zato to pomeni veliko tveganje za proračun in seveda tudi za uporabnike, ki bodo na koncu morali plačati višjo ceno storitev, kot bi jo v kolikor bi vsi postopki tekli pravočasno in skladno s Koncesijsko pogodbo.

10. EUROPLAKAT, D.O.O.

Gospodarska družba EUROPLAKAT, podjetje za ekonomsko propagando in reklamo, d.o.o. iz Ljubljane je ustanovljena s kapitalom družbenikov iz tujine in ima svoj sedež v Ljubljani, Koprška ulica 98, Ljubljana.

Podjetje se predvsem ukvarja s postavitvijo oglasnih površin in z postavitvijo sistema prevozov s kolesi. Podjetje je večinsko prisotno v Ljubljani in v Mariboru. V teh dveh mestih je tudi največji oglaševalec.

Po podatkih EUROPLAKAT d.o.o (Cenik 2023) imajo z Billboard plakatnimi mesti velikosti 400 × 300 cm in 504 × 238 cm (največja plakatna mesta) 16,55 % pokritost v Podravski regiji in 43,44 % v Ljubljanski regiji. S City light oglasnimi prostori velikosti 175 × 118,5 cm je v Mariboru nameščeno 392 plakatnih površin, v Ljubljani 1.214, v ostalih mestih (Murska Sobota, Celje, Kranj, Nova Gorica, obala, Novo mesto) pa skupno 566.

Podjetje v Ljubljani izvaja tudi izposajo koles pod blagovno znamko BicikeLJ kot dopolnilno dejavnost javnemu mestnemu prometu in imajo že več kot 80 postaj z več kot 820 kolesi. V Ljubljani ponujajo takšno storitev tudi drugi ponudniki. Podjetje EUROPLAKAT d.o.o sodeluje z mestno občino Ljubljana pri projektu izposoje koles v okviru javno-zasebnega partnerstva z MOLJ.

- Upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v MOM
- Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje in so uporabe koles v MOM

A) Upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v MOM

Koncesija za opravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic je bila prvič podeljena že za obdobje od leta 1997 do leta 2005, ko je moral koncesionar v celoti financirati skupno 160 avtobusnih nadstrešnic. Koncesija je bila takrat podeljena za obdobje 15 let, ko je moral koncesionar takrat nadstrešnice tudi redno vzdrževati. Koncesija je potekla leta 2020. Takratna koncesijska pogodba je tudi predvidevala, da po preteku koncesijske pogodbe vseh 160 avtobusnih nadstrešnic skupaj s svetlobnimi oglasnimi objekti preide brezplačno v last MOM. Do leta 2021 je JP Nigrad d.o.o. iz

sredstev MOM postavil še dodatno 55 avtobusnih nadstrešnic, ki so prav tako v lasti MOM. Tako imamo v Mariboru na 390 postajališčih skupno 215 postajališč opremljenih z ustreznimi nadstrešnicami s klopjo in košem za smeti. Število nadstrešnic in avtobusnih postajališč se spreminja skladno z razvojem in potrebami v posameznih naseljih MOM.

Iz Statuta MOM in ustreznih prostorskih aktih, ki jih sprejema MS MOM, izhaja, da je ena izmed primarnih nalog MOM tudi upravljanje, gradnja in vzdrževanje javnih površin ter zagotavljanje varnosti v cestnem prometu na mestnih cestah, kar nedvomno pomeni:

- urejanje avtobusnih nadstrešnic,
- oblikovanje postajališč tako, da umirjajo promet,
- vzdrževanje avtobusnih postajališč in
- opremljanje avtobusnih postajališč.

Leta 2020 se je izteklo koncesijsko obdobje postavitve in vzdrževanja avtobusnih nadstrešnic in 160 avtobusnih nadstrešnic, ki jih je upravljal EUROPLAKAT d.o.o. kot koncesionar je prešla v last Mestne občine Maribor

Leta 2021 je Mestni svet MOM sprejel Odlok- Koncesijski akt za opravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v Mestni občini Maribor (MUV: 23/2021) v katerem je opredelil javni interes za sklenitev javno-zasebnega partnerstva za upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic.

Odlok upravljanja in vzdrževanja avtobusnih nadstrešnic ne opredeljuje kot obvezne gospodarske javne službe, kjer bi se koncesija oddala brez javnega razpisa javnemu podjetju v lasti MOM, kljub temu, da ima JP NIGRAD d.o.o. v svoji koncesijski pogodbi iz leta 2011 in je tudi upravljal in vzdrževal avtobusne nadstrešnice, ki jih je postavil v imenu MOM v okviru rednega vzdrževanja javnih površin.

Koncesijski akt v svojem IV. poglavju določa postopek izbire koncesionarja in pogoje ter merila za izbor. Koncedent bo koncesionarja izbral z javnim razpisom, ki se objavi na portalu javnih naročil in na spletni strani MOM. Sam postopek pa se bo izvedel na podlagi konkurenčnega dialoga ob smiselni uporabi zakona, ki ureja javna naročila.

Koncesijski akt v 16. členu določa, da je za objavo razpisa in izvedbo postopka izbire koncesionarja pooblaščen uprava MOM. Za izbor koncesionarja, podpis pogodbe in ostala dejanja v postopku sklenitve in izvajanja javno-zasebnega partnerstva pa je pooblaščen župan.

Mestna občina Maribor je za razpis izdelala dva dokumenta in sicer:

- projektno nalogo in
- navodilo za izdelavo informacijskega sistema.

MOM javnega razpisa ni objavila na državnem portalu Javnih naročil, temveč je objavila obvestilo Ob-3331/21 na 2485 strani Uradnega lista RS dne 12. 11. 2021. Celoten postopek oddaje ponudb pa je potekal preko informacijskega sistema in spletnega naslova <http://www.s-procurement.si>, ki pa je v zasebni lasti in ni skladno z določilom iz koncesijskega akta, da se bo razpis objavil na portalu javnih naročil, ki se običajno uporablja pri javnih naročilih. Javno naročilo ni bilo objavljeno na portalu javnih naročil, ki ga vodi Ministrstvo za javno upravo RS.

Koncedent je za izbor izvajalca izbral javno naročilo, določeno v 42. členu ZJN-3 (konkurenčni dialog). Mnenja sem, da za takšen način izvajanja javnega naročila ni bilo pogojev, saj niso bili izpolnjeni pogoji iz 1. odstavka 42. člena ZJN-3, saj pri vzdrževanju in čiščenju avtobusnih nadstrešnic ne gre za neke nove inovativne rešitve ali pogoje, ki so navedeni v tem členu. Naročnik je v projektni nalogi točno določil obseg del, ki jih mora opraviti koncesionar na obstoječih avtobusnih nadstrešnicah in predložil natančne načrte in lokacije za postavitev novih 20 nadstrešnic. Prav tako ni (!) bil predhodno izveden odprt ali omejen postopek javnega naročila, ki ne bi ponudil ustrezne rešitve.

Za izvedbo konkurenčnega dialoga je potrebno imeti več ponudnikov, koncedent (MOM) pa ni k dialogu povabil niti (!) Javnega podjetja NIGRAD d.o.o., ki je že do sedaj tako postavljajl nove avtobusne nadstrešnice in jih tudi nekaj vzdrževal.

Koncedent je kot merilo za izbor najugodnejšega ponudnika določil dva kriterija in sicer:

- najvišje število dodatnih nadstrešnic (70 točk), nad zahtevo koncedenta po dodatnih 20 nadstrešnic in
- najnižji strošek izvajanja za koncesijsko dejavnost (30 točk), pri tem pa ni določil svoje najvišje ali najnižje ocene stroškov, da bi lahko ocenjeval primernost ponudbe.

Koncedent je sicer navedel v Navodilih za oddajo ponudb v poglavju B Merila za izbiro najugodnejšega ponudnika, da bo obe merili bolj natančno opredelil v povabilu k oddaji končnih ponudb v tretji fazi.

Pri pregledu koncesijske pogodbe mi ni bila predložena razpisna in ostala dokumentacija, ki bi opravičevala izbor koncesionarja, kot je bilo to določeno v razpisnih pogojih.

Glede na to, da je bil EUROPLAKAT edini ponudnik seveda ni bilo konkurenčnega dialoga in seveda tudi ne primerjav ponudb, ki bi lahko bila za koncedenta ugodnejše. Torej ni bilo konkurenčnega dialoga temveč se je sprejel predlog ponudnika (koncesionarja)

Pri pregledu Koncesijske pogodbe št. 3712-735/2021-23 z dne 1. 2. 2022 je bilo ugotovljeno, da koncedent brezplačno prenaša v posest koncesionarja (Europlakat d.o.o.) avtobusne nadstrešnice in to 205 nadstrešnic, navedenih v Prilogi 1 ter omogoča brezplačno uporabo oglasnih panojev različnih velikosti in tipov, skupno 275 objektov, prav tako navedenih v Prilogi 1, namenjenih za dejavnost podjetja EUROREKLAM d.o.o.

Dodatna obveznost koncesionarja je, da v treh letih postavi dodatno še 50 avtobusnih nadstrešnic (25 nadstrešnic leta 2022, 15 nadstrešnic leta 2023 in 10 nadstrešnic leta 2024). Pri obveznosti postavitve avtobusnih nadstrešnic ni določen terminski plan, ki bi moral biti v Prilogi št. 1.

Točk 10.2. (Odvzem koncesije) je v 1. odstavku , 1. alineja zapisano:

» če koncesionar, kljub pisnemu pozivu koncedenta, ne začne z opravljanjem nalog iz Koncesijskega akta in te koncesijske pogodbe v roku določenim s terminskim planom,«

Glede na to, da ni določenega terminskega plana seveda do odvzema koncesije po tem členu praktično ni mogoč.

Dejansko edina obveznost koncesionarja je tako da mora avtobusne nadstrešnice najmanj enkrat mesečno očistiti in generalno vsaj dvakrat letno. Koncesionar mora tudi zagotoviti redno službo vzdrževanja nadstrešnic, v kolikor so poškodovane zaradi vandalizma ali v drugih primerih. Čiščenje postajališča poleti in pozimi, ko je sneg in praznjenje košev na postajališčih pa je še vedno obveza Snage d.o.o. ali pa Nigrada d.o.o.

V točki 4. Plačila sta pogodbeni stranki soglasni, da koncesionar pa tej pogodbi ni upravičen do nobenega plačila za izvedene storitve upravljanja in vzdrževanja avtobusnih nadstrešnic in da je njegovo celotno nadomestilo za opravljene storitve po tej koncesijski pogodbi vključeno v pravico do postavitve, uporabe in trženja oglasnih površin na javnih površinah koncedenta, kot je opredeljeno v Prilogi 1 koncesijske pogodbe. V pogodbi ni nobenih vrednosti, tako dejansko ni mogoče ugotoviti, kolikšna je vrednost koncesijske pogodbe in ali je ponujena storitev adekvatno ovrednotena v brezplačni uporabi prostora. V pogodbi pa je navedeno zgolj plačilo občinske oglaševalske takse, ki je določena kar za celotno obdobje koncesije in to 15 let.

Kljub temu, da v razpisnih pogojih nikjer ni bilo zapisano, da se bo strošek koncesije pokrival z brezplačnim najemom oglasnega prostora, je to dejansko v pogodbi uresničeno brez ustreznih izračunov. Pri tem pa se ne ve, kdo je lastnik oglasnih prostorov (svetlobnih vitrin) , ki niso del avtobusnih postajališč ali pa so bile postavljene v času prve koncesijske pogodbe, kjer je moral koncesionar avtobusna postajališča dejansko postavljati na novo in je zato bilo priznano kot

nadomestilo za avtobusne nadstrešnice in vzdrževanje le-teh tudi plačilo za uporabo prostora za oglaševanje. Po sedanji pogodbi je ocenjen in Prilogi 1 zapisan strošek za postavitve ene avtobusne nadstrešnice 8.192,00 € brez DDV.

Opomba: Europlakat d.o.o se je leta 1997 še imenovalo Proreklam-Europlakat, ki je v Mariboru sklepalo prvo Pogodbo o postavitvi avtobusnih nadstrešnic.

Po ceniku koncesionarja (https://www.europlakat.si/media/uploads/public/custom/2023_CITYLIGHT.pdf) le-ta zaračunava oglasni prostor Citylight v povprečju od 3,5 € do 6,10 € na dan brez stroškov oglaševalske takse in ostalih stroškov, ki jih koncesionar zaračunava naročnikom posebej. Vrednosti so neprimerljive.

Nadzor na izvajanjem koncesijske pogodbe je določen v 7. točki Pogodbe in sicer na način, da lahko koncedent za nadzor pooblasti pristojno strokovno službo koncedenta ali zunanjšega izvajalca.

Ugotovitve in priporočila:

MOM je imela že v Odloku o načinu upravljanja rednega vzdrževanja in organiziranja obnavljanja občinskih javnih cest ter vzdrževanju drugih prometnih površin v Mestni občini Maribor (MUV 10/11 z vsemi dopolnile) v 5. členu (vrsta in obseg storitve javne službe) v 3. odstavku prva alineja zapisano »vzdrževanje odstavskih pasov, odstavitvenih niš, parkirnih površin, avtobusnih postajališč, in podobnih prometnih površin, namenjenih odvijanju prometa v naselju« in v 4. alineji »vzdrževanje zelenih površin in urbane opreme v območju cestnega sveta«. Nov Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih javnih prometnih površin v MOM (MUV:7/23) v svojem 7. členu (vrste in obseg storitve javne službe) ponovno opredeljuje avtobusna postajališča in urbano opremo kot del storitve javne službe.

Odlok – Koncesijski akt upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v MOM je slaba in škodljiva za Mestno občino Maribor zato ga je potrebno preklicati.

MOM je že imela in tudi sedaj ima Odlok, ki opredeljuje upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic kot javno službo in ne kot koncesijsko dejavnost. Že sam naslov Odloka Upravljanje in vzdrževanje je napačen, saj gre pri tem samo za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic in nič več. Tukaj ni upravljanja, ki ga dejansko z vzpostavitev informacijskega sistema o vozniških redih izvaja Marprom. Že sam postopek podelitve koncesije ni skladen z ZJN-3, saj ni bil izveden na portalu javnih naročil kot to določa 12. člen Odlok – koncesijski akt (MUV23/21).

Mestna občina Maribor ni ustrezno zavarovala svojega premoženja (avtobusne nadstrešnice in oglasne vitrine), bi z oddajanjem oglasnega prostora poskušala pridobiti dodatna sredstva za proračun. Sama pogodba je po mojem mnenju tudi neveljavna, saj v pogodbi ni opredeljena vrednost koncesije in tveganja za koncedenta.

Določilo, da je taksa za oglaševanje določena v višini 0,37 € za točko ves čas pogodbenega razmerja (15 let), je v nasprotju z 12. členom Odloka o oglaševanju (MUV 13/12), ki določa, da se višina vrednosti točke določa v okviru strategije cen komunalnih storitev, ki jo sprejema Mestni svet. Koncesionar ne more imeti ugodnejšega položaja kot ostali uporabniki oglasnega prostora, kar se tiče plačila občinske takse. V Odloku namreč niso predvidene izjeme.

Mestna občina Maribor je večinski lastnik JP NIGRAD d.o.o., ki že ima koncesijo za vzdrževanje avtobusnih postajališč skupaj z urbano opremo in sploh ni bil povabljen h konkurenčnemu dialogu.

Lahko pa bi mu koncesijo podelili neposredno brez javnega razpisa, saj je bila Koncesijska pogodba za opravljanje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest ter drugih prometnih površin v MOM iz leta 2011 v času podpisa koncesijske pogodbe z EUROPLKAT d.o.o. še vedno veljavna. Vzdrževanje avtobusnih postajališč je bilo opredeljeno v 8. členu predmetne pogodbe.

Nigrad d.o.o. ima tudi v sedanji Pogodbi št. 4102-412/2023-1 z dne 15. 6. 2023 v 9. členu (redno vzdrževanje drugih prometnih površin) navedeno, da je njegova obveznost tudi redno vzdrževanje drugih prometnih površin, ki obsega:

- vzdrževanje priključkov občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti;
- vzdrževanje odstavnih niš, parkirnih površin, avtobusnih postajališč in drugih prometnih površin izven vozišča;
- vzdrževanje kolesarskih stez, pločnikov in cestnih objektov na teh površinah;
- vzdrževanje cestne razsvetljave, semaforjev, krmilnih naprav semaforjev, in prometne signalizacije z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem;
- vzdrževanje zelenih površin in urbane opreme v območju cestnega zemljišča

Pogodba z Nigradom d.o.o. je bila sklenjena na osnovi Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin MOM, ki je bil sprejet 16. 3. 2023 in v 1. členu opredeljuje, da je vzdrževanje občinskih javnih cest del obvezne (!) lokalne gospodarske javne službe. Zaradi obvezne lokalne gospodarske službe je bilo s podjetjem NIGRAD d.o.o. tudi sklenjena koncesijska pogodba brez javnega razpisa.

Določilo o urejanju in čiščenju utrjenih javnih površin ima tudi JP SNAGA d.o.o v 6. členu Koncesijske pogodbe o izvajanju javne službe urejanja in čiščenja utrjenih javnih in zelenih površin v MOM, kjer se posebej navaja pometanje in odvoz odpadkov iz utrjenih javnih površin, kamor zagotovo spadajo tudi avtobusne nadstrešnice.

Posebej je potrebno opozoriti na določilo v poglavju Odvzem koncesije:

*V točki 10.2. Odvzem koncesije je v 12. odstavku (zadnji odstavek) zapisano:
» V primeru odpovedi ali prenehanja pogodbe, oglaševalski objekti iz Priloge 1. ostanejo v lasti koncesionarja.«*

To določilo Pogodbe je nerazumljivo in za MOM, ki je koncedent, nesprejemljivo. V Prilogi 1. so navedene vse avtobusne nadstrešnice, ki jih imamo v Mariboru in so bile postavljene v obdobju prve koncesijske Pogodbe št. 35300/0012/97 0100 10 z dne 27.08. 1997 in Aneksa 1 št.: 353-12/97-0100/10 z dne 00.00.0000, in Aneks 2, št.: 35214-010/2002-0801/pž z dne 12.04.2002, ki v ničemer niso spreminjale 5. odstavka 5 člena Osnovne pogodbe, kjer je zapisano:

»Po preteku pogodbe avtobusna postajališča in oprema postanejo last Mestne občine Maribor, katera lahko odda omenjena postajališča v zakup podjetju Proreklam-Europlakat.«

Opomba: Europlakat d.o.o se je leta 1997 še imenovalo Proreklam-Europlakat, ki je v Mariboru sklepalo prvo Pogodbo o postavitvi avtobusnih nadstrešnic.

Koncesijska Pogodba je za MOM in proračun mesta škodljiva. Zato predlagam, da se Koncesijska pogodba s podjetjem EUROPLAKAT d.o.o. razveljavi zaradi mnogih nepravilnosti tako pri določanju koncesionarja, samega poteka razpisa kot tudi zaradi nedorečenosti pri financiranju koncesijske dejavnosti. V razpisu za koncesijo ni bilo predvideno, da se storitev plačuje z neplačevanjem najema za oglasni prostor. Sama

podelitev koncesije ni skladna z Odlokom o podelitvi koncesije za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic.

Za samo koncesijo se pa naj izvede dodaten pregled z namenom ugotavljanja dejanskih stanj, povezanih tudi s finančnimi učinki, ki so vezani na premoženje Mestne občine Maribor in prihodke proračuna, predvsem v primerjavi z ostalimi oglaševalci v mestu.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V zvezi z ugotovitvami v tej točki podajamo pojasnilo, da predmet pogodbe JZP o upravljanju in vzdrževanju avtobusnih nadstrešnic, ki je bila sklenjena v letu 2022, je opredeljeno v 2. točki pogodbe in zajema čiščenje, nadstrešnic, steklenih površin, strehe klopi, vozni redov, ter celotne konstrukcije nadstrešnice (barvanje,, ...), za skupno 275 nadstrešnic, hkrati pa tudi postavitev 50 novih nadstrešnic (že postavljenih 40 nadstrešnic). Hkrati mora koncesionar skrbeti tudi za celovito upravljanje z nadstrešnicami kar pomeni skrbeti za odpravo poškodb, zavarovanja odgovornosti, zamenjevati poškodovane dele na lastne stroške, ipd.

Koncesionar torej skrbi za celoten izgled nadstrešnic, hkrati se je obvezal tudi postaviti 50 novih, pri čemer pa koncedent nima nobenih stroškov

Portal javnih naročil (www.enarocame.si) je v upravljanju Uradnega lista RS in je namenjen objavi obvestil o javnih naročilih in koncesijah, ki presegajo mejo za objave v EU. Glede na pripravljeno investicijsko dokumentacijo je bila ocenjena vrednost investicije v konkretnem primeru 165.440 EUR brez DOV, medtem ko so bili prihodki MO MB ocenjeni na 1.307.813 EUR na 15-letni ravni projekta. Skupna ocenjena vrednost koncesije je bila pod pragom za objave v EU. Vrednost koncesije je bila tako ocenjena pod mejo iz 9. člena Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19, 121/21 -ZJN-38 in 50/23), zato objava koncesije na portalu javnih naročil ni bila mogoča, saj se na portalu javnih naročil objavljajo same koncesije, ki presegajo mejno vrednost iz 9. člena ZNKP, kjer se za objavo uporabi obrazec Obvestilo o koncesiji (EU 24 - SL). MO MB je ustrezno raven transparentnosti objave javnega razpisa zagotovila z objavo v razglasnem delu Uradnega lista RS (Uradni list RS št. 178/2021 z dne 12.11.2021, pod zaporedno številko objave Ob-3.

Na portalu javnih naročil za elektronsko oddajo ponudb (e-JN), ki ga vodi MJU oddaja koncesij ni mogoča, saj je portal namenjen izključno javnim naročilom. MO MB je zato, da je omogočila elektronsko oddajo ponudb izbrala portal S-procurement, ki omogoča elektronsko oddajo ponudb tudi v koncesijskih postopkih. Uporaba portala je bila ustrezno navedena v objavi v Uradnem listu RS, take da so bili potencialni gospodarski subjekti o tem ustrezno obveščani. Dostop do razpisne dokumentacije je bil javno dostopen vsem zainteresiranim subjektom. MO MB je z objavo in izvedbo elektronske oddaje ponudb zagotovila spoštovanje načela transparentnosti.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

NO ostaja pri svojih ugotovitvah in priporočilih. Toliko bolj, ker UKPP nikjer ni pojasnil, zakaj se je MOM odločila, da ves postopek izvedbe javnega naročila spelje drugače kot je bilo to predvideno z Odlok- Koncesijskim aktom za opravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v MOM. Razpis tudi ni bil izveden v skladu z Navodili za izdelavo prijave, ki jih je izdelala MOM dne 11.11.2021 in podpisal Župan MOM Aleksander Sašo ARSENOVIČ in so sestavni del razpisa. V navodilih je v 5 točki navodil je predvideno, da bo koncedent zasebnega partnerja izbral v postopku javnega razpisa, ki se bo vodil kot konkurenčni dialog v skladu z Zakonom o javno-zasebnem partnerstvu (Ur.l.RS št.: 127/06) ob smiselni uporabi ZJN-3.

Pojasnilo UKPP, da je bila vrednost koncesije pod pragov vrednosti za objavo v EU. Ta trditev ne drži, saj ZJN-3 in ZNKPter Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta določata samo vrednost kdaj se mora obvezno naročilo objaviti v uradnih listih EU. S tem, ko je bila objava v razglasnem delu Uradnega lista RS ne pomeni, da je tudi objavljeno v dokumentih EU. Torej gre za izigravanje predpisov in protokolov, ki so bili in so določeni v Sloveniji pri izvedbi javnega naročanja koncesije. Tudi trditev UKPP, da na portalu javnih naročil za elektronsko oddajo ponudbe (e-JN), ki ga vodi MJU oddaja koncesij ni mogoča tudi ne drži. MOM bi morala izvesti javno naročilo podelitve koncesije na način, ki ga je sama predpisala in je v RS običajen in omogoča vsem udeležencem enakopraven pristop.

Sploh pa ni izvedla konkurenčnega dialoga skladno z 46. členom ZJZP in povabi v konkurenčni dialog svoji dve javni podjetji. Nigrad d.o.o., ki je že do sedaj postavil 55 avtobusnih nadstrešnic in opravlja vzdrževanje avtobusnih postajališč kot gospodarsko javno službo skladno z Odlok MOM in Javno podjetje SNAGA d.o.o., ki prav tako vzdržuje avtobusne nadstrešnice kot javno gospodarsko službo in ima ustrezna dovoljenja za oglaševanje na lokacijah v MOM.

Mestna občina bi lahko podelila koncesijo vzdrževanje avtobusnih postajališč tudi brez javnega razpisa. Očitno je, da je bil tukaj drug interes. Iz pregleda je razvidno, da je moral dobiti koncesijo izbrano podjetje, ki je že do sedaj to opravljalo in je želelo še naprej. Pri tako prirejenem razpisu in podelitvi koncesije pa so koruptivna tveganja izjemno velika in zato bo moral NO ustrezno izvesti naslednje postopke.

Toliko bolj, ker v odzivnem poročilu UKPP ni navedeno ali pojasnjeno ali se za oglasne vitrine (City light) plačuje ustrezna najemnina ali kako drugače obračunava uporaba javnih objektov.

Način razpolaganja s stvarnim premoženjem občine določa Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti – ZSPDSLS-1, (Ur.L RS 11/18, 79/18 in 78/23-ZORK) v 2. poglavju 35. člen, ki govori, da se s stvarnim premoženjem ne sme razpolagati, ga oddati v najem ali ustanavljati stvarnih pravic pod ocenjeno vrednostjo in v 4. poglavju 56. člen, ki govori kdaj je možna brezplačna odsvojitvev nepremičnega premoženja. V koncesijski pogodbi za upravljanje avtobusnih nadstrešnic ni bilo upoštevano nobene načelo iz ZSPDSLS-1, zato obstaja sum koruptivnih dejanj pri podelitvi koncesije izbranemu koncesionarju.

B) Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje in so uporabe koles v MOM (Mbajk)

Ideja o vzpostavitvi sistema izposoje in souporabe koles v MOM je bila prisotna že dalj časa. Takšen sistem imajo tudi Mariboru primerljiva mesta v Sloveniji in tudi širše. Mestna občina Maribor je leta 2019 prejela vlogo podjetja EUROPLAKAT d.o.o. kot promotorja, da se tudi v MOM vzpostavi ustrezen sistem izposoje in uporabe koles. Promotor je v vlogi o zainteresiranosti predlagal javno zasebno partnerstvo, kjer bi bila pogodbeni doba vzpostavitve izposoje/uporabe koles 15 let.

Za proučitev promotorjevega predloga je MOM naročila izdelavo Ocene upravičenosti javno zasebnega partnerstva, ki ga je izdelala Energetska agencija za Podravje (Energap). Pripravili so Odlok o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta: Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v Mestni občini Maribor. Oba dokumenta je MS MOM obravnaval na 5. redni seji MS MOM 13. 5. 2019 in ju tudi sprejel.

Mestna občina Maribor je za javno naročilo pripravila razpisno dokumentacijo, v kateri je opredelila predmet javno zasebnega partnerstva, merila za izbor izvajalca, čas koncesije in ostale pogoje, ki so obvezni po ZJN-3 in jih morajo ponudniki izpolnjevati.

MOM je dne 26. 5. 2020 na portalu javnih naročil pod op.št.: JN003283/2020-B01 objavila poziv za podelitev koncesije za »Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v Mestni občini Maribor«. Način podelitve koncesije je bil po postopku konkurenčnega dialoga:

- Odločitev o sposobnosti za sodelovanje
- Pogajanja in oddaja končnih in zavezujočih ponudb.

Na razpis sta se prijavila dva ponudnika in sicer:

1. EUROPLAKAT d.o.o. in
2. NOMAGO d.o.o.

Oba ponudnika sta bila spoznana kot dopustna za nadaljevanje konkurenčnega dialoga. Po pregledu dokumentacije in končnih ponudb je za koncesionarja bil izbrano podjetje EUROPLAKAT d.o.o. Podjetje NOMAGO d.o.o. se je sicer na odločitev pritožilo in vložilo zahtevek za revizijo, a je pred začetkom revizije zahtevek umaknilo in tako je Državna revizijska komisija tudi s sklepom odločila, da se revizijski postopek postopka »Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v MOM« ustavi. Tako je tudi odločitev razpisne komisije MOM postala pravnomočna.

Pri pregledu razpisne dokumentacije in razpisnih gradiv, ki so mi bila dostopna pa ugotavljam, da je obstajajo tveganja, da je bil sam razpis in kasneje odločitev negospodarna in škodljiva za proračun MOM.

Odlok o javno zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta vzpostavitve in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v mestni občini Maribor je predvidel v 8. členu, da se dejavnost primarno financira izp:

- plačila storitev vzdrževanja in upravljanja sistema izposoje koles s strani koncedenta,
- drugih sredstev, ki jih pridobi koncesionar na podlagi opravljanja koncesirane dejavnosti,
- lastnih sredstev koncesionarja.

Način financiranja pa se podrobneje uredi v okviru koncesijske pogodbe.

V 5. odstavku 12. členu je predvideno, da se bodo pogoji in merila ter podrobnejša vsebina pogojev in meril za izbor koncesionarja določila v razpisni dokumentaciji za fazo dialoga in ponudbeno fazo. V 15. členu odloka (koncesijska pogodba) je v 3. odstavku predvideno, da bosta partnerja podrobno uredila medsebojna razmerja, ki niso urejena v odloku, ter da bodo s koncesijsko pogodbo vzpostavljeni ustrezni mehanizmi, s katerimi se bo zavaroval javni interes. V 4. odstavku pa je predvideno, da bosta koncedent in koncesionar uredila določila glede lastništva predmeta koncesije.

Pri pregledu Razpisne dokumentacije, ki je bila osnova za izvedbo javnega naročila, ugotavljam naslednja neskladja z Odlokom in Invest programom, ki jih je sprejel MS MOM:

V 5. točki razpisne dokumentacija (Predmet javno-zasebnega partnerstva) je v podtočki 5.2. (povzetek vsebine projekta) pri določitvi »Vložek javnega partnerja v projekt« zapisano pod »(III) da (po potrebi) zagotovi pokritje stroškov izvajanja storitev skladno z 8. členom Odloka«

V točki 10 (Merila) je pod Merilo 1. (stroški izvajanja storitve) v 3. odstavku zapisano: »V drugi fazi konkurenčnega dialoga lahko koncedent, po posvetovanju s kandidati, opredeli tudi drugačen način in ročnost plačila, npr. kot oprostitev plačila taks za oglaševanje. Kljub drugačni obliki plačila, se upošteva vrednost zneska, kot je določeno v ponudbi.«

Koncedent v razpisnih pogojih ni navedel maksimalni znesek plačil koncedenta za izvajanje koncesije, ki je še dopustna za izvajanje koncesije. Sporno pa je tudi, da koncesijo veže na neke druge prihodke, ki jih ustvarja MOM z drugimi koncesijami, ob tem pa ne navaja višino sredstev, ki so na voljo. Že investicijski plan je sicer dopuščal možnost, da se del koncesije pokriva s poplačilom za oglaševalsko takso. To je nesprejemljivo, saj je promotor za izvajanja koncesije največji oglaševalec v državi in so bili zato ostali pogoji za uspešnost razpisa verjetno prilagojeni njegovim dejavnosti.

V Tretjem delu razpisa je v zavezujoči ponudbeni dokumentaciji predložen osnutek »Koncesijske pogodbe«, ki jo je predlagal ponudnik EUROPLAKA d.o.o skupaj z »Predvidenim stroški vzpostavitve in obratovanja sistema izposoje koles in avtobusnih nadstrešnic«. V osnutku pogodbe je bilo zapisanih kar nekaj nesmislov, ki niso bili predmet javnega natečaja. Predvidevam, da pa so se o teh elementih »Pogodbe« pogovarjali in dogovarjali v okviru pogajanj.

V preambuli pogodbe je jasno navedeno za katero javno naročilo oziroma koncesijo se sklepa pogodba.

V 1. točki (Predmet pogodbe) je v prvem odstavku zapisano:

»Na osnovi pogodbe javni partner zasebnemu partnerju podeli pravico- koncesijsko storitev-na območju Mestne občine Maribor in skladno z določili te pogodbe vzpostaviti in obratovati sistem izposoja/souporaba koles, vzdrževanja in čiščenja avtobusnih nadstrešnic, postavitvev in uporaba oglaševalskih objektov(v nadaljevanju »Sistem«). V okviru vzpostavitve in obratovanja sistema, je zasebni partner na lastne stroške dolžan:« in v nadaljevanju opredeljuje postavitve 16 izposojevalnic koles z 160 kolesi.

V nadaljevanju te točke osnutka Pogodbe je tudi opredeljeno, da je možna razširitev mreže postaj in števila koles, kar bosta partnerja dogovorila z aneksom k pogodbi.

V osnovni Pogodbi je predvidena postavitve 15 postaj z 130 kolesi. Do konca maja 2023 je bilo postavljenih 25 postaj (10 več) z 250 kolesi (120 več). Partnerja bi morala to povečanje skladno s pogodbo urediti še z aneksom k pogodbi. Teh aneksov ni, zato obstaja dvom, da koncesionar sam po svoji volji in interesu širi mrežo kolesarskih postaj in število koles. V aneksu bi morala biti tudi opredeljena finančna obveznost in kaj je z opremo po končani koncesiji skladno z ZJZP.

V 2. točki (pravice in obveznosti strank) je v točki 2.1. (Obveznosti Zasebnega partnerja so predvsem) v iii. odstavku zapisano:

»upravljanje s Sistemom«

Predvidevam, da sta imela partnerja v pogodbi z izrazom »Sistem« v mislih upravljanje tudi z oglasnim prostorom in vzdrževanjem avtobusnih nadstrešnic. To je nedopustno, saj to ni bil predmet koncesijskega natečaja in izbora koncesionarja.

Za oglasni prostor, ki mu je poteklo dovoljenje pa bi moral biti izveden javni razpis.

V (XVI) odstavku je zapisano:

»... Zagotoviti nemoteno uporabo avtobusnih nadstrešnic in oglaševalskih objektov, ki so del Sistema...«

V točki 2.2. (obveznosti Javnega partnerja so):

(I) da zagotovi primerno lokacijo za izvajanje Sistema na območju MOM,

(II) da zagotovi na izbranih mikrolokacijah, kjer bodo postavljeni elementi Sistema, brezplačen dostop, priklop, uporabo ter krije stroške rabe javne infrastrukture

V osnutku Pogodbe je zapisano še več nesmislov, ki niso v ničemer povezani z javnim razpisom za podelitev koncesije.

V točki 3 (NADOMESTILO) je v točki 3.1. Nadomestilo zapisano:

»Nadomestilo Javni partner Zasebnemu partnerju izplača v nedelnarni obliki in sicer tako, da Javni partner nadomestilo zasebnemu partnerju izplača na način, da Javni partner kot vložek v javno-zasebno partnerstvo vложи nadomestilo za uporabo javnih oglasnih površin, občinske takse in nadomestilo za uporabo javnih površin za postavitve elementov Sistema v višini 200.700,00 €, ki jih Zasebni partner dolguje Javnemu partnerju. Javni partner Zasebnega partnerja vsako leto, najkasneje do 31.1. pisno obvesti o znesku tega nadomestila z navedbo, da navedeni znesek predstavlja vložek Javnega partnerja v javno zasebno partnerstvo. S tem se šteje, da je Nadomestilo, skladno s to pogodbo plačano in zasebni partner do javnega partnerja nima ve nobenih terjatev. Prav tako Javni partner nima nobenih terjatev napram Zasebnemu partnerju, saj Zasebni partner v javno zasebno partnerstvo vložil Sistem, uporabo in vzdrževanje elementov, ki so sestavni del pogodbe. Pogodbenika sta soglasna, da sta nadomestili javnega in Zasebnega partnerja ves čas trajanja pogodbe fiksni in nesprejemljivi.«

V predlogu pogodbe je jasno razvidno, da želi zasebni partner z novo koncesijsko pogodbo obiti koncesijsko pogodbo za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic in dodatno pridobiti brez javnega razpisa oglasne površine v mestu Maribor, ki jih do sedaj uporabljajo drugi oglaševalci, ki pa so v lasti EUROPLAKAT d.o.o. Podjetji Madison d.o.o. in Metropolis Media d.o.o. je ustanovilo podjetje EUROPLAKAT d.o.o. in jih tudi vodijo iste osebe, kot EUROPLAKAT d.o.o.

V ponudbeni dokumentaciji je priložen tudi finančni izračun za izvajanje koncesije, iz katerega je razvidno, da je skupni strošek vzpostavitve in obratovanja sistema izposoje koles in avtobusnih nadstrešnic v višini 5.879.170,00 € brez DDV. Samo strošek vzpostavitve sistema in obratovanje za dobo koncesije (15 let) za uporabo/izposajo koles pa je ocenjen na 3.961.730,00 € brez DDV. Pri prihodkih je predvideno, da javni partner (MOM) prispeva 43.123,00 € v obliki vzpostavitve sistema (el. napeljave do postaj, IT optična povezava (20.000,00 €) in strošek električne energije v času obratovanja sistema izposoje koles, letno po 1.542,00 € kar pomeni v obdobju koncesija 23.123,00 €. Ostale stroške v višini 5.836.047,00 € brez DDV pa bi naj pokrili zasebni partner oziroma koncesionar iz svojih prihodkov. Pri prihodkih zasebnega partnerja so predvideni prihodki iz naslova oddaje koles v višini 225.000,00€.

V razdelku, ki pojasnjuje razliko med stroški in prihodki ter Vir, ki je predviden za pokrivanje razlike:

Razlika med stroški in prihodki	5.697.293,00
Pokrivanje stroški in prihodki	
Javni partner (MOM)	
Občinski proračun	43.124,00
Zasebni partner (EUROPLAKAT d.o.o.)	
Potrebni prihodki, ki jih mora zagotoviti zasebni partner	5.654.170,00

Ponujen predračun je navidezno izjemno ugoden za proračun MOM, saj je njegova finančna obveza do koncesionarja samo 43.124,00 € brez DDV. V predlogu Pogodbe pa je obveznost MOM do koncesionarja popolnoma drugačna, saj Pogodba predvideva oprostitev plačila taks za oglaševanje kar je seveda tudi proračunski prihodek in se mora obvezno prikazati tudi v prihodkih MOM. Nezakonito je, da bi MOM izvajalca neke dejavnosti oprostila plačila takse, ki je predpisana z Odlokom in napravila samo nekakšen »pobot« med strankama, pri tem pa ne bi zavedla transakcije v proračunu MOM.

Pri pregledu podpisane koncesijske Pogodbe št.: 37100-18/2018-76 z dne 23. 12. 2021 sem predvsem ugotavljal ali je koncedent sledil predlogu koncesionarja, ki je predlagal osnutek pogodbe in v koliki meri je zaščitil javni interes MOM kot javnega partnerja v sistemu izposoje in uporabe koles v Mariboru.

1. V preambuli Pogodbe je v točki E navedeno, da je zasebni partner (EUROPLAKAT d.o.o.) 100 % lastnik podjetij Metropolis Media d.o.o. in podjetja Madison, d.o.o. Navedena so tudi dovoljenja za oglaševanje za ti dve podjetji in za podjetje EUROPLAKAT d.o.o., ki pa so vsa potekla 2. 7. 2022.

Mestni svet je na 29. dopisni seji MS MOM dne 28. 6. 2021 sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o oglaševanju, kjer je določil, da se obdobje oglaševanja pet let lahko podaljša za več kot 5 let, če so izpolnjeni vsi pogoji iz tega odloka. Sama sprememba odloka je v nasprotju z 6. členom odloka, ki predvideva, da se proste lokacije oddajo za dobo petih let na podlagi javnega razpisa.

2. V točki 1 Predmet pogodbe je v prvem odstavku navedeno, da se zasebnemu partnerju podeli pravico-koncesijo storitvena območju Mestne občine Maribor in skladno z določili te pogodbe, vzpostaviti in obratovati sistem izposoje/souporabe koles ob hkratnem nadaljevanju uporabe obstoječih oglaševalskih objektov Zasebnega partnerja na podlagi že izdanih dovoljenj, navedenih v točki 6 preambule (v nadaljevanju »Sistem«). Na koncu te točke je odstavek, ki glasi:

»Pogodbeni stranki se dogovorita, da je celotno financiranje za postavitve in vzdrževanje infrastrukture ter za obratovanje/upravljanje in promocijo Sistema prevzame Zasebni partner. Javni partner pa se zaveže Zasebnemu partnerju plačati »Nadomestilo«, določeno v odstavku 3.1. te pogodbe.«

Kljub temu, da investicijski program, ki ga je izdelal ENERGAP d.o.o in razpisna dokumentacija s pogoji ne predvidevata, da bi se koncesija izposoja koles v celoti financirala iz dejavnosti oglaševanja, je Koncedent (MOM) prav to zapisal v koncesijsko Pogodbo.

3. V točki 2 Pravice in obveznosti strank je v 1 odstavku

Točka (IX)

»po prenehanju koncesijskega razmerja v prvotno stanje povrniti nepremičnine na katerih se je izvajala dejavnost«

To je mogoče razumeti, da po preteku koncesijske pogodbe sistem uporabe/izposoje koles ne preide v last javnega partnerja, kar bi seveda moral biti temeljni cilj podelitve koncesije. Pomembno in ekonomsko upravičeno je javno – zasebno partnerstvo, da se po določenem času (doba koncesije) objekti in naprave brezplačno prenesejo v last javnega partnerja. Torej

se bo MOM čez 15 let ponovno soočal s problemom kolesarske mobilnosti, čeprav jo bo dejansko skozi koncesijsko obdobje v celoti poplačal.

4. V 2. odstavku (Obveznosti javnega partnerja)

Točka (i)

»da zagotovi primerne lokacije za izvajanje Sistema na območju Mestne občine«

Glede na to, da je »Sistem« ponovno zapisan z veliko začetnico seveda to pomeni tudi dodatne lokacije za postavitve oglasnih objektov. Zato tudi ni slučajno, da je MS MOM na svoji 24. redni seji MS MOM dne 22. 6. 2021 sprejel dopolnitev Odloka o oglaševanju v MOM, ko je v 2. členu Odloka določil novo število oglasnih mest za svetlobne vitrine in jih povečal za 470 vitrin ter za 90 panojev povečal število velikih panojev. V številki 500 svetlobnih vitrin pa niso zajete svetlobne vitrine, ki so postavljene na osnovi Pogodbe o postavitvi avtobusnih nadstrešnic. Torej je potrebno k 500 svetlobnim vitrinam prišteti še dodatno 250 vitrin, ki so postavljene v okviru avtobusnih nadstrešnic. Dopolnitev Odloka je bila speljana v času, ko je potekal dialog za sklenitev koncesijskega razmerja. V obrazložitvi Odloka o spremembah Odloka o oglaševanju je navedeno, da v kolikor bo MS MOM sprejel spremembe, se bo za izvajalca oglaševanja na svetlobnih vitrinah objavil javni razpis in izbral izvajalec po pogojih, ki jih določa sam Odlok o oglaševanju v svojem 6. členu. Torej povečanje oglasnih površin ni bilo namenjeno, da se poplačuje koncesija za uporabo koles. Ali pa? V 5. členu Odloka o oglaševanju pa je bilo predvideno, da je doba za oglaševanje pet (5) let oziroma manj, če so drugačni pogoji oglaševanja, ki so navedeni v tem členu.

V Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o oglaševanju, ki ga je MS MOM sprejel na 29. dopisni seji dne 28. 6. 2021 pa se je dopolnil 5. člen Odloka o oglaševanju in z dopolnitvijo omogočil, da se lahko oglaševanje na predlog stranke ter ob obstoju upravičenega razloga podaljša za več kot 5 let.

Takšno določilo je že zapisano v 6. členu Odloka o oglaševanju s tem, da je opredeljeno podaljšanje na 5 let, v koliko so izpolnjeni vsi pogoji, torej po preteku dovoljenega obdobja, ki je bilo pridobljeno na javnem razpisu. Tako je potrebno razumeti tudi spremembo 5. člena odloka, saj se ni spremenil 1. odstavek Odloka o oglaševanju, ki določa kakšno je obdobje oglaševanja, ki se podeli na osnovi javnega razpisa.

5. Zasebni partner je v Osnutku Koncesijske pogodbe v poglavju 2.2. Obveznosti Javnega partnerja so: v (točki viii) zapisal naslednji predlog:

»da ne glede na določbe določbe veljavnih podzakonskih predpisov in aktov Javnega partnerja, Zasebnemu partnerju , na območju Javnega partnerja, zagotovi možnost postavitve in uporabo 200 kom t.i. navadnih panojev (površin), in 8 kom izmenjujočih roto panojev (površine) ter 500 om t.i. citylight panojev (površine) za čas veljavnosti te pogodbe. To določilo je bistveni je bistveni element te pogodbene določbe, v posledici česar bi Zasebni partner, kot dobroverna in pogodbi zvesta stranka utegnil izgubiti pravice iz tega člena, se uporabljata določili 91. in 97. člena Obligacijskega zakonika.«

V podpisani Pogodbi je bil ta del člena nekoliko spremenjen in zapisan v naslednji obliki:

Točka vii

»da bo Zasebnemu partnerju ves čas trajanja te pogodbe zagotavljal pravico do postavitve in uporabe oglaševalskih objektov Zasebnega partnerja, ki jih ima slednji postavljene na dan sklenitve te pogodbe in za katere ima pridobljena dovoljenja ter soglasja Javnega partnerja na način, da mu bo tekom trajanja te pogodbe izdajal ustrezna dovoljenja oz. soglasja v skladu z vsakokrat veljavnimi podzakonskimi predpisi. Oglaševalski objekti so podrobno opredeljeni v priloženem seznamu oz. Prilogi 1 te Pogodbe«

Točka viii

»Da soglašata, da zasebni partner po lastni presoji, kadarkoli tekom trajanja predmetne pogodbe , oglaševalske objekte iz prejšnje točke delno ali v celoti, nadomesti z drugimi oglaševalskimi objekti (osvetljeni in naprednejši digitalni oglaševalski objekti) ter da Zasebnega partnerja ne bo kakorkoli oviral ali onemogočal pri kreativnih in inovativnih ter alternativnih načinih sodobnega oglaševanja, v kolikor bodo slednji sovpadali z vizijo javnega partnerja,«

Iz tega dela Koncesijske Pogodbe je jasno vidno, da je Zasebni partner določal pogoje koncesije in ne Javni partner. Kljub temu, da niso bila določila zapisana tako »trdo« kot je to predlagal zasebni partner je pa seveda v času pogajanj javni partner s spremembo Odloka o oglaševanju ta zahtevek tudi dejansko uresničil, saj je MS MOM na svoji 24. redni seji dne 22.06.2021 sprejel spremembo števila oglasnih mest in jih povečal v skladu s predlogom iz predlagane koncesijske pogodbe in na svoji 29. dopisni seji dne 7. do 12. julij 2021 sprejel spremembo pri podaljšanju koncesijskega dovoljenja za oglaševanje. (Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o oglaševanju v Mestni občini Maribor (MUV, 14, 15/21). To pa je v času, ko se je usklajevala koncesijska Pogodba med partnerjema. S tem je Javni partner v celoti sledil zahtevam Zasebnega partnerja in tako tudi dejansko oškodoval proračun MOM za čas trajanja koncesijske pogodbe.

6. V 3. odstavku (Nadomestilo in občinska taksa) je v točki 3.1. zapisano:

»Stranki se dogovorita, da je Zasebni partner za izvajanje javno-zasebnega partnerstva, kot je določeno v tej pogodbi, upravičen do Nadomestila, ki znaša za celotno trajanje javno-zasebnega partnerstva 3.010.500,00 EUR (200.700,00 EUR × 15 let) + DDV in predstavlja vložek Javnega partnerja.

Nadomestilo je fiksno in zajema vse stroške, ki jih ima Zasebni partner s postavitvijo, vzdrževanjem, upravljanjem/obratovanjem in promocijo Sistema in v zvezi z drugimi storitvami, ki so določene v tej pogodbi. Nadomestilo se tekom trajanja te pogodbe ne spreminja.

Uporabnina oziroma letna članarina za sistem, plačana s strani uporabnikov, je v celoti prihodek zasebnega partnerja.«

V kolikor bo Javni partner plačal zasebnemu partnerju to »nadomestilo«, pomeni, da bo v celoti financiral izgradnjo in delovanje ter vzdrževanje sistema izposoje koles imenovano »Mbajk«. Strošek postavitve in vzdrževanje sistema izposoje koles za dobo koncesije je po ponudbenem predračunu 3.961.730,00 €. Po podatkih povzetih iz spletne strani MOM (<https://maribor.si/projekti/vzpostavitev-sistema-izposoje-souporabe-javnih-koles-v-mestni-obcini-maribor-mbajk/>) pa je vrednost celotnega projekta 3.010.500,00 €. Ta vrednost je skladna z višino nadomestila, ki ga mora plačati MOM zasebnemu partnerju v višini 200.700,00 € brez DDV. Skupaj z DDV je to 244.854,00 €. MOM je po podatkih iz ERAR ta znesek že plačala in sicer za leto 2022 dne 22. 6. 2022 in za leto 2023 dne 4. 8. 2023. Sistem je začel delovati 21. 4. 2022. K temu strošku je potrebno prišteti še strošek, ki ga je imel in ima Javni partner z vzpostavitvijo sistema (predvideno 20.000,00 €) in vzdrževanje IT instalacij in el. energija v višini 1.542,00 € na leto, ki se plačuje verjetno iz postavke javne razsvetljave, saj je sistem na to omrežje tudi priklopljen.

Torej obvestilo na spletni strani MOM, da strošek upravljanja in vzdrževanja sistema pokriva partner projekta Mbajk (NLB d.d.), ne drži, saj celoten znesek plačuje MOM v obliki »nadomestila«. Če pa EUROPLAKATU d.o.o. karkoli plačuje še drug partner, pa je to njihov prihodek in pomeni ekstra dobiček.

V ponudbenem predračunu je predvideno, da bo prihodek od oddaje koles (letna in mesečna članarina), ki je morebiti namerno ovrednotena bistveno prenizko. Ocena, da bo letno teh prihodkov v višini 15.000,00 €, je bistveno prenizka, saj so po podatkih, ki jih objavlja Mbajk, imeli marca 2023 že več kot 17.500 registriranih uporabnikov. V kolikor bodo dosegli številko 20.000, pa bo to pomenilo letno 60.000,00 € prihodkov iz naslova oddaje koles brez stroškov, ki jih imajo najemniki za daljše koriščenje kolesa, kot je 1 ura.

7. V točki 3.2. Občinska taksa je ta določena v višini 0,37 €.

Občinska taksa se plačuje letno in to je vezano na postavljene oglasne površine.

V kolikor EUROPLAKAT ne bo postavil vseh oglasnih objektov, ni dolžan plačati oglasne takse. V Pogodbi ni opredeljen strošek za koriščenje objektov, ki so v lasti MOM.

Torej se »najemnina« plačuje vnaprej ob tem, da bo takso zasebni partner plačeval za nazaj in to samo za objekte, ki jih bo postavil. Po podatkih oddelka za finance MOM je podjetje EUROPLAKAT d.o.o. za leto 2022 vplačal skupno 108.946,66 €.

Skupni znesek vplačil v proračun MOM v letu 2022 je bil 150.080,87 €, ob tem, da so ta znesek vplačala dejansko tri podjetja, in sicer SNAGA d.o.o., Ideja Design d.o.o. in

EUROPLAKAT d.o.o. Prva podjetja, ki imata tudi dovoljenje za plakatiranje v Mariboru, sta skupaj ustvarila skoraj tretjino vseh prihodkov, čeprav skorajda nimata površin za oglaševanje.

Pogodba nima skrbnika Pogodbe ali odgovorne osebe za nadziranje pogodbe. V točki 11.3. (Obvestila) sta samo navedla, da se bosta obveščala o informacijah v zvezi z izvrševanjem pogodbe po elektronski pošti. Kontaktna oseba s strani javnega partnerja (koncedenta) je Andraž Mlaker iz Urada za komunalo, promet in prostor, Sektor za komunalo.

Ugotovitve in priporočila:

Menim, da je Pogodba o javno zasebnem partnerstvu, sklenjena med Mestno občino Maribor kot javni partner in podjetjem EUROPLAKAT d.o.o. kot zasebni partner škodljiva za mestno občino in predstavlja veliko tveganje za izpeljavo javno-zasebnega partnerstva pri vzpostavitvi koncesije za »Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/uporabe koles v Mestni občini Maribor«.

Pogodba ni skladna s pričakovanji, ki so bila sprejeta v dokumentu »Ocena upravičenosti javno-zasebnega partnerstva za izvedbo projekta Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/uporabe koles v Mestni občini Maribor, ki ga je MS MOM sprejel na svoji 5. redni seji dne 13. 5. 2019.

Celoten postopek izbire izvajalca projekta izposoje in souporabe koles temelji na ZJZP, ki kot možno obliko javno-zasebnega partnerstva predvideva pogodbeno partnerstvo v obliki koncesijskega razmerja, ki je bilo izbrano pri tem projektu.

Projekt je z vidika javnega interesa nedvomno pomemben in tudi zelo potreben, kar se je pokazalo pri veliki odzivnosti občanov pri koriščenju sistema.

Iz finančnega vidika pa projekt ni optimalen, saj so vsa tveganja za izpeljavo projekta dejansko na strani javnega partnerja in ne zasebnega partnerja. Javni partner plačuje nadomestilo v fiksnem znesku in to vnaprej za obdobje enega leta. Zasebni partner, ki je predlagal, da se plačilo najemnine poračuna z občinsko takso za oglaševanje, pa to takso plačuje za nazaj in to v obsegu dejanske uporabe oglasnega prostora. Za koncesijsko razmerje ni bilo opravljenega izračuna pobrane oglaševalske takse. Tako se je zgodilo, da je v prvem letu delovanja javni partner poravnal celoten znesek v višini 244.854,00 €, zasebni partner pa je v tem času iz naslova oglaševalske takse vplačal samo 108.946,66 €. Razliko je pokril proračun iz drugih prihodkov, čeprav tako ni bilo planirano.

Predlagam, da se koncesijska pogodba prekine in sestavi nova, ki bo omogočila javnemu partnerju (MOM) najmanj enakopraven položaj pri tveganjih, ki nastajajo pri javno-zasebnem partnerstvu v tem projektu. Tako kot je sedaj sestavljena in s strani župana tudi podpisana Koncesijska pogodba so vsa tveganja na strani javnega partnerja (koncedenta) in omogoča, da bo zasebni partner na projektu imel nesorazmeren dobiček.

Predlagam, da se sprejme dopolnitev Odloka o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta: vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v mestni občini Maribor (MUV: 10/2019) na način, da se v Odloku jasno zapišejo obveznosti koncedenta in eventualne površine za oglaševanje, ki so namenjene izvajanju koncesijske dejavnosti Izposoja/souporaba koles Mbajk. Veljalo pa bi še enkrat resno razmisliti tudi o drugačni izpeljavi te dejavnosti kot je organiziranje v okviru lasnih javnih podjetij ali pa z nekoliko večjo so participacijo občanov (0,50€ za prvo uro) kot je predlagal ponudnik NOMAGO d.o.o.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Glede navedbe oz mnenja, da je Pogodba o javno zasebnem partnerstvu, sklenjena med Mestno občino Maribor kot javni partner in podjetjem EUROPLAKAT d.o.o. kot zasebni partner škodljiva za mestno občino in predstavlja veliko tveganje za izpeljavo javno-zasebnega partnerstva pri vzpostavitvi koncesije za »Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/uporabe koles v Mestni občini Maribor« dodajamo, da je projekt izveden in v teku že več kot leto in pol. Ob tem se je dodatno izvedlo 12 postajališč.

Glede navedbe, da *iz finančnega vidika pa projekt ni optimalen, saj so vsa tveganja za izpeljavo projekta dejansko na strani Javnega partnerja in ne zasebnega partnerja. Javni partner plačuje nadomestilo v fiksnem znesku in to vnaprej za obdobje enega leta. Zasebni partner, ki je predlagal, da se plačilo najemnine poročuna z občinsko takso za oglaševanje, pa to takso plačuje za nazaj in to v obsegu dejanske uporabe oglasnega prostora. Za koncesijsko razmerje ni bilo opravljenega izračuna pobrane oglaševalske takse. Tako se je zgodilo, da je v prvem letu delovanja javni partner poravnal celoten znesek v višini 244.854,00 €, zasebni partner pa je v tem času iz naslova oglaševalske takse vplačal samo 108.946,66 €. Razliko je pokrtil proračun iz drugih prihodkov, čeprav tako ni bilo planirano*, pojasnjujemo, da se ne plačuje vnaprej, ampak za tekoče leto. Glede *Zasebni partner, ki je predlagal, da se plačilo najemnine poročuna z občansko takso za oglaševanje, pa to takso plačuje za nazaj in to v obsegu dejanske uporabe oglasnega prostora*, pojasnjujemo, da je take določeno v donatorski pogodbi.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Odziv UKPP dejansko potrjuje naše ugotovitve. To da sistem deluje že leto in pol in je postavljenih dodatnih 12 postajališč in predvideno tudi koles je samo dokaz, da se pri tem projektu v ničemer ne spoštujejo določila, ki so tudi zapisana v Koncesijski pogodbi. Točka 1 (ii) Razširitev infrastrukture, kjer je zapisano, da se bo širitev izposojevalnic ali koles medsebojno urejala z Aneksom k pogodbi. Teh Aneksov ni in tudi niso bili predloženi v pogled pri pripravi Poročila.

V zadnjem stavku, ko UKPP pojasnjuje Poročilo je zapisano: »Glede *Zasebni partner, ki je predlagal, da se plačilo najemnine poročuna z občansko takso za oglaševanje, pa to takso plačuje za nazaj in to v obsegu dejanske uporabe oglasnega prostora*, pojasnjujemo, da je take določeno v donatorski pogodbi«. Torej pri izvajanju Koncesije obstaja še »Donatorska pogodba«, ki nam ni bila predložena, vsaj tako nam je predloženo v Odzivu.

Izvajanje projekta **Mbajk** ima za proračun zelo veliko tveganje in je škodljiv. Glede na odziv UKPP pa in obstoj še neke Donatorske pogodbe katere vsebina nam ni znana pa predstavlja zelo veliko koruptivno tveganje in bi bilo nujno, da to pregledajo še ustrezni organi, ki se ukvarjajo s korupcijo.

11. KONČNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI:

Pri pregledu koncesijskih pogodb za izvajanje koncesij v MOM sem naletel na dva tipa koncesij, ki se bistveno razlikujejo po načinu podelitve koncesije in po tveganjih za proračun mestne občine Maribor.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V MOM se GJS ne opravljajo le s podelitvijo koncesije, ampak tudi v obliki javnega podjetja. To je skladno z ZGJS in z Odlokom o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/12-UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23). GJS se lahko opravljajo v naslednjih oblikah: v rezijskem obratu, v javnem gospodarskem zavodu, v javnem podjetju, z dajanjem koncesij. Kadar se GJS opravlja v obliki javnega podjetja ne gre za javni razpis, temveč se v odloku, ki ureja način opravljanja GJS, določi konkretno javno podjetje, ki opravlja GJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Pri navajanju oblike izvajanja gospodarskih javni služb smo izhajali iz dokumentov in pogodb, ki so nam bile posredovane in bi naj veljale na dan 31.12.2022 in še v letu 2023. Res je, da so

sev tem obdobju sprejeli novi Odloki in dopolnitve predvsem Odloka o izvajanju gospodarskih javnih služb. Spremenila se je samo pravno statusna oblika izvajanja javne službe. Vsebina nalog pa je ostala ista.

V prvi skupini so javna podjetja v 100 % ali v večinski lasti mestne občine Maribor oziroma Javnega holdinga Maribor, ki je prevzel vse lastniške dele v tej javnih podjetjih. Koncesije so bile podeljene direktno brez javnega razpisa, saj to omogoča ZJN-3 kot obliko »In-house« naročila.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Kot je že zapisano v uvodnih komentarjih, ne gre pri vseh GJS za koncesije. Ene GJS opravljajo javna podjetja (v teh primerih sploh ne gre za javni razpis), za druge so bile podeljene koncesije. Postopki za podelitev koncesij se ne vodijo po ZJN-3, temveč po ZGJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Sprejemamo pojasnilo. Izvajanje gospodarske javne službe se v obeh primerih podeljuje brez razpisa. Kadar je to skladno z zakonodajo in je izvajalec javno komunalno podjetje v večinski lasti MOM nimamo posebnih zadržkov.

Slabost takšne podelitve koncesije je, da se cene ne preverjajo na trgu in lahko prihaja do ne transparentnega poslovanja. Dobro pa je, da ima v teh podjetjih nadzor MOM oziroma JHM, ki zastopa lastnika v teh podjetjih in tako direktno kontrolira poslovanje le-teh. Mestni svet pa ima možnost oziroma obvezo, da za storitve, ki se opravljajo kot koncesija, sprejema cene, ki so izračunane na osnovi določene metodologije. Javna podjetja, ki so v lasti MOM, plačujejo koncesnino proračunu, praviloma v višini amortizacije za uporabo infrastruktura ali pa kot delež od prihodkov, ki jih ustvarjajo s koncesijsko dejavnostjo. Javna podjetja tudi v primeru dobička iz poslovanja del tega dobička skladno s sklepi organov družb namenijo v proračun MOM.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Kadar se GJS opravlja v obliki javnega podjetja, ne gre za podelitev koncesije, temveč se v odloku, ki ureja način opravljanja GJS, določi, katero javno podjetje opravlja konkretno GJS. Pri GJS, ki se opravljajo v obliki javnega podjetja, ne gre za plačevanje koncesnino, ampak za plačevanje najemnine.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Ali se sedaj plačuje koncesnina ali najemnina ni najpomembnejše. Pomembno je, da so storitve kvalitetne in cenovno sprejemljive. Zaradi plačevanja najemnine pa seveda prihaja do tega, da so storitve nekoliko dražje ali pa so zato subvencije, kot za avtobusni promet, pač višje in se skozi najemnino vrnejo v proračun. Bolj je problematično takrat, ko je najemnina v višini priznane amortizacije in se ta plačuje v proračun MOM kot namenski prihodek proračuna. Porablja pa se na drugih projektih kjer pač trenutno v proračunu primanjkuje sredstev.

Nerazumljivo je, da se je podelila koncesija za vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic zasebnemu partnerju. Toliko bolj, ker je že potekla prejšnja koncesija za postavitve avtobusnih nadstrešnic in oglasnih prostorov in je v last MOM prešlo 150 nadstrešnic in oglasne vitrine, ki so nekatere celo osvetljene. Z uporabo le-teh oglasnih prostorov bi lahko MOM ustrezno tržila. MOM je predala zasebnemu koncesionarju v uporabo brezplačno in s tem oškodovala proračun MOM. Zasebni koncesionar mora v zameno, da uporablja oglasni prostor ob avtobusnih nadstrešnicah le te enkrat mesečno očistiti in vzdrževati v kolikor prihaja do poškodb s strani vandalizma. Vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic pa ima Javno podjetje NIGRAD d.o.o. opredeljeno tudi v svoji koncesiji za vzdrževanje cest v MOM. Zapisano ima, da vzdržuje tudi avtobusna postajališča skupaj z urbano opremo, kamor spadajo nadstrešnice. Javno podjetje Snaga d.o.o. pa dejansko v okviru svoje koncesijske Pogodbe pometa avtobusna postajališča, jih pozimi tudi čisti in prazni koše za smeti.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Skladno z Odlokom o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 7/23), po katerem GJS opravlja Javno podjetje NIGRAD d.o.o. ter skladno s pogodbo o načinu opravljanja navedene GJS, je ena izmed nalog Javnega podjetja NIGRAD d.o.o., kot izvajalca GJS, vzdrževanja odstavnih niš, parkirnih površin, avtobusnih postajališč in drugih prometnih površin izven vozišča. V to GJS vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic ne sodi.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Glede na odziv UKPP pri obravnavi poročila pri JP NIGRAD d.o.o. in podjetja EUROPLAKAT d.o.o. ter odziv na ugotovitve NO smo še bolj prepričani, da je bila koncesija podeljena namenoma izbranemu ponudniku in pri tem se je oškodovalo proračun MOM za kar par let. V kolikor bi MOM želela poslovati transparentno in racionalno, bi vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic morala prenesti na JP NIGRAD d.o.o. in JP SNAGA d.o.o.

Javno podjetje Mestne nepremičnine d.o.o. ni pravi izvajalec koncesije upravljanja s tržničnim prostorom v MOM in s pobiranjem parkirnine na določenih parkiriščih. Pobiranje parkirnin v okviru MARPROM d.o.o. in JP Mestne nepremičnine d.o.o. ni dobro urejeno, saj je predrago in nepregledno. Smiselno bi bilo to dejavnost združiti v okviru enega od komunalnih podjetij, ki dejansko vzdržuje in skrbi za ta parkirišča in to ne pogodbeno, ampak kot del dejavnosti. Storitve je v okviru MARPROM d.o.o. zagotovo predraga, koliko pa to stave v podjetju Mestne nepremičnine d.o.o., pa ni podatka.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

V Odloku o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/12-UPB1, 13/12, 11/13, 12/14, 25/14, 15/17, 9/18, 2/20, 3/21, 8/21, 18/22, 7/23, 22/23 in 23/23) so določene dejavnosti, ki se opravljajo kot obvezne in kot izbirne lokalne GJS. V primeru, ko se s splošnim aktom lokalne skupnosti določi, da se določena dejavnost opravlja kot GJS (velja predvsem za izbirne GJS), opravljanja te dejavnosti ni mogoče kar prenesti v neko javno podjetje brez pogodbe o načinu opravljanja GJS.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Koncesija za čiščenje odpadnih vod s podjetjem AQUASYSTEMS d.o.o v letošnjem letu poteče. Koncesija je bila podeljena na osnovi mednarodnega razpisa in je zagotovila, da ima sedaj po koncu koncesijskega obdobja Maribor sodobno čistilno napravo v obratovanju, ki je v 100 % lasti MOM. Mestna občina je lahko kontrolirala finančna tveganja na način, da je na MS MOM sprejemala višino storitvene pristojbine za uporabnike storitve.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Lokalna GJS čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se trenutno opravlja s podelitvijo koncesije in jo opravlja podjetje Aquasystems d.o.o.. Pogodba o izgradnji Centralne čistilne naprave in koncesiji za čiščenje odpadnih voda v Mariboru poteče 10. 6. 2024 in ne v letošnjem letu. Z dnem 11. 6. 2024 se bo predmetna gospodarska javna služba začela opravljati v obliki javnega podjetja in jo bo opravljal javno podjetje Mariborski vodovod, javno podjetje, d.o.o.. Mestni svet MOM je v ta namen na 10. redni seji sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor. V juniju 2023 je bila imenovana in tudi pričela z delom Strokovna komisija za oceno stanja Centralne čistilne naprave (CCN).

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Pojasnilo, da se odvijajo aktivnosti na prevzemu centralne čistilne naprave.

Plinarna Maribor je koncesijsko dajatev plačala v naprej. Mestna občina vlaga v obnovo infrastrukture skladno s potrebami razvoja mesta in v okviru možnosti proračuna. Tveganj za proračun ni.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Gre za ugotovitev NO, na katero nimamo pripomb.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Ni odziva.

Koncesiji za opravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v mestni občini Maribor in koncesija za vzpostavitev in obratovanje izposoje koles (Mbajk) v MOM pa sta bili podeljeni zasebnemu podjetju EUROPLAKAT d.o.o. za korist mestne občine bi bilo primerno, da se obe koncesiji takoj razveljavita, spremeni koncesijski akt in se dejavnosti vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic prenese na podjetji NIGRAD d.o.o. in MARPROM d.o.o., ki je uporabnik teh nadstrešnic. Za izposajo koles pa predlagam nov razpis, ki bolj transparenten in ne bo puščal toliko dvomov o možnosti koruptivnih dejanj ali pa se ustanovi nova dejavnost v okviru katerega od javnih podjetij. Podeljeni koncesiji pomenita za MOM veliko tveganje in možnost koruptivnih dejanj, zato jih je smiselno razveljaviti in opredeliti popolnoma na novo in pregledno. Kar nekaj postopkov in dejanj je takšnih, ki bi lahko pomenila povečano tveganje za koruptivna dejanja. To se nanaša predvsem na spreminjanje določil o oglaševanju, ki so morebiti sledili samo enemu cilju in to je za daljše obdobje zagotoviti izbranemu ponudniku koncesijske dejavnosti brez preverjanja na trgu oglaševalsko dejavnost v mestu Maribor.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Pravna podlaga za navedene dejavnosti, ki jih izvaja družba EUROPLAKA T d.o.o., je v odlokih, ki jih je sprejel mestni svet. Javno-zasebno partnerstvo za upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v Mestni občini Maribor v koncesijski obliki javno-zasebnega partnerstva se izvaja skladno z Odlokom - koncesijskim aktom za upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 23/21). Javno-zasebno partnerstvo »Vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v Mestni občini Maribor« se izvaja na podlagi Odloka o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta: vzpostavitev in obratovanje sistema izposoje/souporabe koles v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, st. 10/19).

Medsebojne pogodbene obveznosti in vsebina razpisnih dokumentacij ne dovoljujeta predlagane prekinitve pogodbe, saj bi v takem primeru lahko prišlo do povzročitve poslovne škode zasebnemu partnerju, ki izvaja posamezno pogodbeno obveznost. Oba postopka sta bila izvedena na podlagi objave razpisa, kjer so ponudniki tovrstnih storitev imeli možnost prijave na razpis, pri čemer se je izbira ponudnika vršila na podlagi predhodno določenih meril. V primeru kakršnih koli nepravilnosti so ponudniki imeli pravno varstvo tako v fazi objave razpisne dokumentacije, kot tudi v fazi izbire zasebnega partnerja.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Podelitev koncesije za opravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic je bila v nasprotju s sprejetim Odlokom- koncesijskim aktom za upravljanje in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic v Mestni občini Maribor in Navodil za izdelavo prijave, ki jih je podpisal Župan MOM in predvsem točke 5. teh navodil, ko se zahteva postopek konkurenčnega dialoga v skladu z Zakonom o javno-zasebnem partnerstvu. Zato je pogodba neveljavna. Pogodbo je potrebno razveljaviti tudi zaradi tega ker je škodljiva za proračun MOM, saj ni opredeljeno koliko se bo plačevalo za najem oglasnih površin, ki so v lasti MOM.

V kolikor pa bo zaradi razdrtja koncesijske pogodbe prišlo do odškodninskih zahtevkov, pa jih bo potrebno nasloviti na tiste, ki so takšen nezakonit postopek izpeljali.

Trditev, da v primeru kakršnih koli nepravilnosti imeli ponudniki pravno varstvo je neresna, saj je bil namenoma izpeljan takšen nezakonit postopek, da ni bilo možno več partnerjev. Koncedent (MOM) pa v postopkih ni upošteval svojih sprejetih aktov in navodil, zato je vsa

odgovornost na tistih, ki so izpeljali postopek izbire koncesionarja in tistega, ki je podpisal koncesijsko pogodbo v imenu MOM.

Področje oglaševanja in postavljanja oglasnih prostorov v mestu je popolnoma neurejeno. Predlagam, da se vsi oglasni prostori v mestu prenesejo na podjetje Nepremičnine Maribor d.o.o., ki pa jih lahko kasneje na osnovi javnega razpisa ali pa po potrebi oddaja podjetjem, ki se ukvarjajo z oglaševanjem. S prihodki, ki bi jih ustvarili z najemom oglasnih površin, pa bi obnavljali urbano opremo. Na ta način bi tudi imeli boljši nadzor nad plačilom oglaševalske takse in zmanjšali sedanjo preobremenjenost urbanega prostora z oglaševalskimi telesi.

Nujno je potrebno, da mesto sprejme strategijo mesta za področje oglaševanja in natančno določi mesta namenjena oglaševanju in oblike oglaševalne opreme.

Odziv UKPP MOM na poročilo:

Postavitev oglaševalskih objektov določajo strokovne podlage za področje oglaševanja, ki jih je izdelal ZUM d.o.o. V letu 2024 je predvidena 2. novelacija podlag.

Oglasne površine so na novo določene skladno s podeljenimi koncesijami v sklopu pogodbe javno-zasebnega partnerstva s podjetjem EUROPLAKAT, zato prenos na druga podjetja ni mogoč.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Postavitev oglaševalskih objektov v mestu je popolnoma neurejeno. Strokovne podlage so bile novelirane v letu 2006 in niso predvidevali toliko oglaševalskih objektov, kot jih je sedaj v mestu. Pri oglaševanju je vidno, da ima prevladujočo vlogo prav podjetje EUROPLAKAT d.o.o. predvsem zato ker vsaj od leta 2006 ni bilo nobenega javnega razpisa za podelitev prostih mest za oglaševanje. Odlok o rabi javnih površin in komunalnih taksah za njihovo uporabo iz leta 2004 in Odlok o oglaševanju iz leta 2012 sta predvidevala, da se prosti prostori za oglaševanje na javnih površinah oddajo z javnim razpisom. Odlok o oglaševanju iz leta 2012 je v prvi dopolnitvi Odlova v letu 2013 določil vrste oglaševalnih objektov in njihovo največje dovoljeno število. Ob zadnji spremembi Odloka o oglaševanju v letu 2022, ki je na novo določil število oglaševalskih objektov se je število svetlobnih vitrin (City light) povečalo iz 30 na 500. V vseh svetlobnih vitrinah ima pravico oglaševanja samo podjetje EUROPLAKAT d.o.o.

V letu 2024 predvideva MOM, da bo napravila novo novelacijo strokovnih podlag na osnovi že podeljenih koncesij, ki so podeljene nezakonito. To pa pomenim izjemno veliko tveganje za koruptivna dejanja, saj bo sedaj MS MOM moral sprejeti nekaj, kar je bilo dogovorjeno mimo javnih razpisov in Odlokov, ki so urejajo področje oglaševanja v MOM.

Odlok o oglaševanju v Mestni občini Maribor (MUV št.: 13/2012, 12/202, 12/2013, 2/2020, 14/2021 in 15/2021), je potrebno posodobiti ali sprejeti uradni čistopis Odloka, saj je z mnogimi dopolnitvami sedaj nepregleden. Predvsem pa je potrebno v skladu z 2. členom Odloka o oglaševanju število objektov za oglaševanje natančno določiti na podlagi Strokovnih podlag, kot predvideva ta člen. Strokovne podlage in kriterije za določitev oglasnih mest mora sprejeti Mestni svet MOM. Pred vsako spremembo števila oglasnih mest, se morajo predhodno določiti novi kriteriji, ki to dopuščajo.

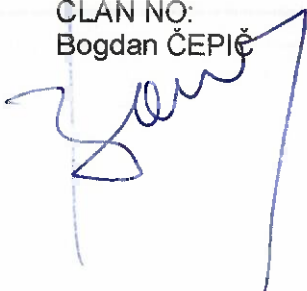
Odziv UKPP MOM na poročilo:

Odlok o oglaševanju v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 13/12, 12/13, 2/20, 14/21, 15/21, 7/22, 13/22) je bil od sprejema leta 2012 noveliran šestkrat. V MOM smo usmerjeni k temu, da se za predpise, ki se večkrat novelirajo, pripravijo uradna prečiščena besedila. Skladno s 108. členom Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 8/05, 11/11, 8/14, 4/15, 25/18, 10/19 in 15/20) uradno prečiščeno besedilo odloka ali drugega akta v sodelovanju s pristojnim organom mestne uprave pripravi statutarno-pravna komisija in ga predlaga mestnemu svetu v potrditev. Priprava in potrditev uradnega prečiščenega besedila akta je smiselna le, v kolikor se v bližnji prihodnosti ne načrtuje sprejem popolnoma novega akta, ki celostno uredi določeno področje.

Odziv NO na pojasnilo MOM:

Glede na to, da se Odlok o oglaševanju sploh ne upošteva, je res nesmiselno, da se popravi ali napravi uradno prečiščeno besedilo.

ČLAN NO:
Bogdan ČEPIČ

PREDSEDNIK NO:
mag. Dejan PETKOVIČ

POSREDOVATI:

nadzorovanemu organu (po elektronski pošti):

- Urad za komunalno, promet in prostor
- Aleksander Saša ARSENOVIČ, župan MOM
- objaviti na spletni strani MOM